

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Bakalářská práce

Česká republika a přijetí eura

Kateřina Machová

© 2017 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kateřina Machová

Provoz a ekonomika

Název práce

Česká republika a přijetí eura

Název anglicky

Czech Republic and the acceptance of the euro

Cíle práce

Tématem bakalářské práce je Hospodářská a měnová unie a začlenění ČR do eurozóny. V teoretické části se práce bude zabývat především plněním podmínek vstupu do eurozóny a to Maastrichtskými kritérii a stupni sladění ČR s eurozónou, které jsou důležité pro úspěšné zvládnutí přijímacího procesu. Hlavním cílem praktické části práce bude hodnocení přijímacích kritérií pro vstup do eurozóny z hlediska jejich plnění ČR a analýza výhod a rizik plynoucích z přijetí eura. Vedlejším cílem práce bude zjištění, jak velká část obyvatelstva ČR je pro přijetí eura a naopak jak velká část obyvatelstva je proti.

Metodika

V rámci bakalářské práce bude shromážděna literatura zabývající se výhodami eura a problematikou s jeho přijetím. Teoretická část práce představí podmínky pro vstup do eurozóny. V praktické části bude hodnocení přijímacích kritérií pro vstup do eurozóny z hlediska ČR. Analytická část bude založena na dotazníkovém šetření ohledně přístupu obyvatel k přijetí eura. Dotazníky budou předloženy občanům ČR starších 18 let, studentům středních škol a žákům základních škol. Výsledky dotazníkového šetření budou následně zpracovány pomocí statistických metod. Bude zodpovězena výzkumná otázka, jestli jsou občané pro přijetí eura nebo nikoliv a následně budou porovnány výsledky vybraných skupin dotazovaných.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Euro, eurozóna, podmínky přijetí, Maastrichtská kritéria, míra inflace, úroková míra, Česká republika

---

Doporučené zdroje informací

DĚDEK, O. Doba eura – úspěchy i nezdary společné evropské měny. Praha: Linde, 2014. ISBN 978-80-7201-933-5

JANÁČKOVÁ, S. – KOTLÁN, V. – SINGER, M. – SKOPEČEK, J., – MACH, P. – Klaus, V. Euro – dříve nebo později? Praha: Institut Václava Klause, 2015. ISBN 80-86547-63-9

LACINA, L. – ROZMAHEL, P. a kol Euro: ano/ne? Praha: Alfa, 2010. ISBN 978-80-87197-26-4

PEČINKOVÁ, I. Euro versus koruna: rizika a přínosy jednotné evropské měny pro ČR– 2., rozšířené vydání – Brno : Centrum pro studium demokracie a Kultury, 2008. ISBN: 978-80-7325-138-3

PLCHOVÁ, B. – HELÍSEK, M. – ABRHÁM, J. *Česká republika a EU : ekonomika – měna – hospodářská politika*. Praha: Krigl, 2010. ISBN 978-80-86912-39-4.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Roman Svoboda, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 13. 10. 2016

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 10. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 12. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Česká republika a přijetí eura" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. 3. 2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Romanu Svobodovi, Ph.D. za jeho odborné vedení, cenné postřehy a rady, které mi pomohly k vypracování bakalářské práce. Také za vstřícnost, trpělivost a čas, který mi věnoval. Dále děkuji všem respondentům za účast v dotazníkovém šetření. Velké poděkování patří mé rodině za podporu a motivaci při psaní práce a celém studiu.

Česká republika a přijetí eura

Souhrn

Po vstupu do Evropské unie se Česká republika zavázala přijmout euro jako svoji jedinou měnu a připojit se tak do eurozóny. Ke vstupu do eurozóny musí splňovat kritéria nominální konvergence a také analýzy sladění, které přispívají ke sladění ekonomik a zamezují tak možné nestabilitě. Definováním těchto kritérií, seznámením se s eurozónou a eurem jako měnou se zabývá první část práce. Obsahem první části práce je i Národní plán zavedení eura, s tím související scénáře zavedení eura a harmonogram zavedení eura.

V druhé části práce je provedeno vyhodnocení dotazníkového šetření, které odpovídá na otázku, zdali jsou občané České republiky pro přijetí eura či nikoli. Dále je provedeno hodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií Českou republikou od jejího vstupu do Evropské unie do současnosti. Rovněž jsou definovány možné výhody a nevýhody po zavedení eura pro ekonomiku České republiky a jejích obyvatel.

Klíčová slova: Euro, eurozóna, podmínky přijetí, Maastrichtská kritéria, míra inflace, úroková míra, Česká republika, Hospodářská a měnová unie, výhody společné měny, nevýhody společné měny

Czech Republic and the acceptance of the euro

Summary

After joining the European Union, The Czech Republic committed to adopting the euro as its single currency and joining the eurozone. In order to join the eurozone it must meet the euro convergence criteria as well as the alignment analysis which help the economics alignment and prevent possible instability. The first part of this study defines these criteria, introduces the eurozone and the euro as a currency and includes the National euro changeover plan and a corresponding scenario of the euro adoption and its schedule.

The second part of this study includes the evaluation of a quiz survey answering the question whether the Czech citizens are in favor of adopting the euro or not. Furthermore, an evaluation of how the Czech Republic has been meeting the Maastricht convergence criteria since the day it joined the European union is carried out. The benefits and disadvantages of adopting the single currency for the economics of the Czech Republic and its citizens are mentioned as well.

Keywords: Euro, eurozone, conditions of acceptance, Maastricht criteria, inflation rate, interest rate, The Czech Republic, Economic and Monetary Union, common currency benefits, common currency disadvantages

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	13
3.1 Hospodářská a měnová unie.....	13
3.2 Euro	15
3.2.1 Euro mimo eurozónu	15
3.2.2 Mince	15
3.2.3 Bankovky	16
3.2.4 Postavení eura mezi hlavními světovými měnami	16
3.3 Konvergenční program.....	17
3.4 Národní koordinační skupina pro zavedení eura v ČR	19
3.5 Národní plán zavedení eura.....	20
3.6 Scénáře přijetí eura.....	21
3.6.1 Scénář jednorázového přechodu na euro - „Big Bang“ čili velký třesk ...	21
3.6.2 Scénář s využitím přechodného období – madridský scénář	21
3.6.3 Scénář s obdobím postupného zrušení – Phasing-Out.....	22
3.7 Harmonogram zavedení eura	22
3.7.1 Přepočet peněžních částek	24
3.7.2 Duální označování	25
3.7.3 Zavedení eurového oběživa	26
3.7.4 Stažení korunového oběživa	27
3.8 Kritéria konvergence	28
3.8.1 Kritérium cenové stability	29
3.8.2 Kritérium směnného kurzu	30
3.8.3 Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb.....	31
3.8.4 Kritérium veřejného deficitu.....	32
3.8.5 Kritérium veřejného dluhu.....	33
3.9 Analýzy sladění	35
3.9.1 Optimální měnová oblast (Optimum Currency Area, OCA).....	36
3.9.2 Cyklická a strukturální sladění	38
3.9.3 Přizpůsobovací mechanismy.....	38
4 Vlastní práce	39
4.1 Vlastní dotazníkové šetření	39
4.1.1 Výsledky dotazníkového šetření 1. skupiny	39
4.1.2 Výsledky dotazníkového šetření 2. skupiny	45

4.1.3	Shrnutí dotazníkového šetření	48
4.2	Vyhodnocení plnění maastrichtských kritérií ČR	49
4.2.1	Kritérium cenové stability	49
4.2.2	Kritérium směnného kurzu	50
4.2.3	Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb	50
4.2.4	Kritérium veřejného dluhu	50
4.2.5	Kritérium veřejného deficitu	51
5	Zhodnocení a doporučení	52
5.1	Výhody společné měny	52
5.1.1	Výhody pro ekonomiku ČR	52
5.1.2	Výhody pro obyvatele	52
5.2	Nevýhody společné měny	53
5.2.1	Nevýhody pro ekonomiku ČR	53
5.2.2	Nevýhody pro obyvatele	54
6	Závěr	55
7	Seznam použitých zdrojů	57
7.1	Tištěné dokumenty	57
7.2	Elektronické dokumenty	57
8	Přílohy	62

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Harmonogram zavedení eura	23
---	----

Seznam grafů

Graf 1 - Struktura respondentů 1. skupiny dle pohlaví v %	39
Graf 2 - Věková struktura respondentů 1. skupiny	40
Graf 3 - Trvalé bydliště respondentů 1. skupiny dle krajů	40
Graf 4 - Dosažené vzdělání 1. skupiny	41
Graf 5 - Současné zaměstnání respondentů 1. skupiny	42
Graf 6 – Přijetí eura v ČR	42
Graf 7 - Odhad kurzu koruny oproti euru	43
Graf 8 - Výhody přijetí eura v ČR	43
Graf 9 - Nevýhody, které by přineslo přijetí eura v ČR	44
Graf 10 – Výhody přijetí eura pro respondenta	44
Graf 11 - Plnění podmínek přijetí eura dle 1. skupiny v %	45
Graf 12 - Složení respondentů 2. skupiny dle pohlaví v %	45
Graf 13 - Věková struktura žáků	46
Graf 14 - Trvalé bydliště žáků	46
Graf 15 - Přijetí eura v ČR	47
Graf 16 - Odhady kurzu CZK/EUR	47
Graf 17 - Plnění podmínek přijetí eura dle 2. skupiny v %	48

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Současní členové eurozóny	14
Tabulka 2 - Kritéria konvergence	29
Tabulka 3 - Kritérium cenové stability	49
Tabulka 4 - Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb	50
Tabulka 5 - Kritérium veřejného dluhu	51
Tabulka 6 - Kritérium veřejného deficitu	51

Seznam zkratk

CZK	česká koruna
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ECB	Evropská centrální banka (European Central Bank)
EU	Evropská unie
EUR	euro
HDP	hrubý domácí produkt
HMU	Hospodářská a měnová unie
ERM	mechanismus směnných kurzů (Exchange Rate Mechanism)
KP	konvergenční program
NKS	Národní koordinační skupina pro zavedení eura v ČR
OCA	optimální měnová oblast (Optimum Currency Area)
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
SEPA	jednotná oblast pro platby v eurech v rámci EU (Single Euro Payments area)

1 Úvod

Předchůdcem Evropské unie (EU), jak je známá dnes, bylo Evropské hospodářské společenství, které bylo založeno roku 1958. Do tohoto společenství patřilo 6 zemí: Belgie, Francie, Německo, Itálie, Lucembursko a Nizozemsko, které hospodářsky spolupracovali již od roku 1951. Čistě hospodářská spolupráce se postupně rozšířila i do jiných oblastí, to zapříčinilo v roce 1993 změnu názvu z Evropského hospodářského společenství na Evropskou unii. V současné době má Evropská unie 28 členů.

Česká republika (ČR) vstoupila do Evropské unie 1. května 2004 stejně jako ostatní nové země se zavázala vstoupit do eurozóny a přijmout euro (EUR) jako svoji jedinou národní měnu. Podmínkami pro vstup do eurozóny je plnění nominálních konvergenčních kritérií známých jako maastrichtská kritéria, ta vyžadují snížení míry inflace, konvergence úrokových sazeb. Dalším kritériem je plnění podmínky členství v mechanismu směnných kurzů (zkratka ERM II) a omezení rozpočtového deficitu a státního dluhu. Podmínky mají zabránit, aby odlišný vývoj zemí Evropské unie ohrožoval měnovou stabilitu eura. Kromě maastrichtských kritérií se připravenost země na vstup do eurozóny hodnotí pomocí testů analýz sladění. Pro vstup do eurozóny je nutné nejenom kritéria plnit, ale jejich plnění také dlouhodobě udržet. Česká republika zatím patří k zemím, které nesplňují podmínky pro zavedení jednotné měny. Vláda totiž nestanovila nový termín přijetí eura, když byl v roce 2006 původní termín stanovený na 1. 1. 2010 zrušen. V minulosti byly učiněny kroky k přijetí eura v České republice a byla schválena Strategie přistoupení České republiky eurozóně, byl ustanoven Národní koordinátor a zřízena Národní koordinační skupina (NKS) a mimo jiné byl také schválen Národní plán zavedení eura.

V současné době je budoucnost eurozóny nejistá. Velká Británie totiž uvažovala o opuštění eurozóny a na základě referenda, které se konalo 23. června 2016, bylo rozhodnuto o odchodu z Evropské unie. Hlasování bylo prvním a nejjednodušším krokem. Záměr vystoupit z unie musí Velká Británie teprve oficiálně oznámit Bruselu. Následně proběhne mnohaměsíční vyjednávání o odchodu podle Lisabonské smlouvy o Evropské unii. Předseda Evropské rady se domnívá, že ke splnění všech náležitostí bude potřeba minimálně 7 let.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem bakalářské práce je Hospodářská a měnová unie a začlenění České republiky do eurozóny. V teoretické části se práce bude zabývat především plněním podmínek vstupu do eurozóny, a to Maastrichtskými kritérii a stupni sladění České republiky s eurozónou, které jsou důležité pro úspěšné zvládnutí přijímacího procesu. Hlavním cílem praktické části práce bude hodnocení přijímacích kritérií pro vstup do eurozóny z hlediska jejich plnění ČR a analýza výhod a rizik plynoucích z přijetí eura. Vedlejším cílem práce bude zjištění, jak velká část obyvatelstva ČR je pro přijetí eura a naopak, jak velká část obyvatelstva je proti.

2.2 Metodika

V rámci bakalářské práce bude shromážděna literatura zabývající se výhodami eura a problematikou s jeho přijetím. Teoretická část práce představí podmínky pro vstup do eurozóny. Vlastní práce bude rozdělena do dvou částí, kde v první bude provedeno vyhodnocení dotazníků ohledně přístupu obyvatel k přijetí eura, které budou předloženy občanům ČR starších 18 let, studentům středních škol a žákům základních škol. Výsledky dotazníkového šetření budou následně zpracovány pomocí statistických metod. Bude zodpovězena výzkumná otázka, zdali jsou občané pro přijetí eura či nikoliv a následně budou porovnány výsledky vybraných skupin dotazovaných. Druhá část bude hodnotit přijímací kritéria pro vstup do eurozóny z hlediska České republiky. Obsahovat bude měnové kritéria, kam se řadí kritérium cenové stability, které se zabývá průměrnou mírou inflace, kritérium směnného kurzu a kritérium dlouhodobých úrokových sazeb. Další skupinou jsou fiskální kritéria, do těchto můžeme zařadit kritérium veřejného dluhu a kritériem veřejného deficitu. Všechna kritéria budou hodnocena za období od vstupu České republiky do Evropské unie, tedy od roku 2004 až po predikci na rok 2017. Hodnoty uvedené v druhé části budou získány z Vyhodnocení plnění maastrichtských kritérií a stupně ekonomické sladění České republiky s eurozónou, což je společný dokument Ministerstva financí České republiky a České národní banky schválený vládou České republiky.

3 Teoretická východiska

Teoretická východiska jsou rozdělena do devíti kapitol, zabývají se vznikem Hospodářské měnové unie a představením eura jako měny. Další kapitoly popisují konvergenční program, Národní koordinační skupinu a představení plánu zavedení eura v České republice.

3.1 Hospodářská a měnová unie

Měnovou unii lze v současnosti definovat používáním jednotné měny a jednotnou centrální bankou, která provádí jednotnou měnovou politiku. Hospodářská a měnová unie (HMU) představuje nejvyšší stupeň ekonomického sjednocení. V rámci unie státy uvádí do souladu své fiskální a hospodářské politiky, účastní se jí 28 členských států EU. Některé země postoupily ve sjednocení dále a přijaly euro. Společně tyto země tvoří tzv. eurozónu (27).

Evropská rada v roce 1991 ve městě Maastricht na základě Delorovy zprávy schválila rozhodnutí o vytvoření hospodářské a měnové unie, to bylo později zakotveno do Maastrichtské smlouvy (26).

Zdroj (30) uvádí význam Hospodářské a měnové unie takto.

Hospodářská měnová unie znamená:

- koordinaci hospodářské politiky mezi členskými státy,
- koordinaci fiskálních politik zejména se snahou omezit výši veřejného zadlužování členských zemí,
- nezávislou měnovou politiku Evropské centrální banky,
- sjednocení evropské měny a eurozónu.

Vznik měnové unie

Měnová unie vznikala ve třech etapách upřesněných ve Smlouvě o založení Evropského společenství ve znění Maastrichtské smlouvy.

1. etapa (1990 – 1993) volný pohyb kapitálu v rámci Evropské unie
2. etapa (1994 – 1998) nezávislost centrálních bank a posílení jejich spolupráce, sbližování hospodářských politik členských států, vytvoření Evropského měnového institutu
3. etapa (1999 – 2002) postupné zavedení eura v 11 zemích a provádění společné měnové politiky Evropskou centrální bankou

První i druhá etapa HMU již byla dokončena. Třetí etapa stále probíhá, jelikož všechny členské státy EU musí touto etapou projít a přijmout euro jako svou měnu. Existuje dočasná výjimka, která platí pro členské státy, které zatím nesplňují konvergenční kritéria. Výjimka platí do doby, než budou státy schopny plnit konvergenční kritéria a vstoupit do třetí etapy HMU. Další výjimka platí pro státy, které euro přijmout nechtějí. Sem patří Dánsko a Spojené království, tyto země vstoupit do třetí etapy HMU nehodlají a euro přijmout jako svoji měnu nechtějí, to jim dovoluje výjimka. Ponechali si zatím možnost ukončit výjimku a kandidovat na vstup do třetí etapy HMU (25).

Zatím se do třetí etapy začlenilo a euro přijalo 19 z 28 členských států (28). Současní členové eurozóny jsou uvedeni v následující tabulce (Tabulka 1). Pro zapojení členského státu do třetí etapy HMU je podmínkou splnění kritérií konvergence. Po vstupu České republiky do Evropské unie, ČR převzala automaticky závazek, zúčastnit se třetí etapy Hospodářské a měnové unie a přijmout tak euro jako svoji jednotnou měnu. ČR patří mezi státy, na které se vztahuje výjimka o neplnění podmínek nezbytných pro zavedení jednotné měny do doby, než bude plnit konvergenční kritéria (26).

Tabulka 1 - Současní členové eurozóny

Datum vstupu	Země
1. 1. 1999 bezhotovostní euro	Belgie, Německo, Irsko, Španělsko, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Rakousko, Portugalsko, Finsko
1. 1. 2001 bezhotovostní euro	Řecko
1. 1. 2002 hotovostní euro	Belgie, Německo, Irsko, Španělsko, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Rakousko, Portugalsko, Finsko, Řecko
1. 1. 2007	Slovinsko
1. 1. 2008	Kypr, Malta
1. 1. 2009	Slovensko
1. 1. 2011	Estonsko
1. 1. 2014	Lotyšsko
1. 1. 2015	Litva

Zdroj: Vlastní zpracování dle (17)

3.2 Euro

Euro je zákonným platidlem. Po americkém dolaru je druhou nejdůležitější mezinárodní měnou. Proto se považuje za jeden z nejhmatatelnějších úspěchů evropské integrace. Již 19 z 28 členských států EU zavedlo společnou měnu a denně jí platí téměř 339 milionů lidí. Tyto státy jsou společně označovány jako eurozóna. Od 1. ledna 1999 se euro začalo používat pouze jako virtuální měna pro bezhotovostní platby a v účetnictví. Od 1. ledna 2002 se začaly používat i bankovky a mince (21).

Národní centrální banky eurozóny vyrábějí mince a bankovky v euroměně. Povolení k ražbě a tištění vydává Evropská centrální banka (ECB). Mezinárodní zkratkou pro euro je EUR, symbolem eura je stylizované řecké písmeno epsilon. Dvojitá vodorovná čára uvnitř tohoto písmene symbolizuje stabilitu nově vznikající měny (20).

3.2.1 Euro mimo eurozónu

V Evropě se můžeme setkat s eurem jako národní měnou i v jiných zemích než těch, které jsou součástí eurozóny. Země používající euro jako národní měnu bez měnové dohody s EU se označují jako jednostranně euroizované. Patří sem Černá Hora a Kosovo. Evropské ministáty Monako, San Marino, Vatikán a Andora, které tradičně používaly měny států, jež se staly součástí eurozóny, jsou také oprávněny vydávat omezené množství vlastních euromincí, na základě měnových dohod s EU. Mimo Evropu euro jako zákonné platidlo obíhá v oblastech, které jsou součástí evropského státu, který je součástí eurozóny. Toto postavení mají francouzské zámořské departementy, například Francouzská Guyana, Guadeloupe, Martinik v Karibské oblasti a ostrov Réunion v Indickém oceánu. V Atlantickém oceánu ležící ostrovy Madeira a Azorské ostrovy, jež patří Portugalsku a Kanárské ostrovy patřící Španělsku, také mají státní platidlo euro. Euro používají i některá francouzská zámořská teritoria, která nejsou součástí Evropské unie. Tyto teritoria nerazí vlastní eurové mince. Například ostrov Saint-Pierre-et-Miquelon poblíž východního pobřeží Kanady, ostrov Mayotte v Indickém oceánu a ostrov Svatý Bartoloměj v Karibském moři (37).

3.2.2 Mince

Mince mají osm nominálních hodnot: 1 cent, 2 centy, 5, 10, 20 a 50 centů, 1 a 2 €. Mince mají národní stranu, podle které lze poznat vydávající zemi a společnou neboli „evropskou“ stranu. Bez ohledu na tuto rozdílnost, mohou být veškeré euromince

používány ve všech členských zemích eurozóny. Společnou stranu mincí navrhl Luc Luycx z belgické královské mincovny. Společné strany zobrazují motivy Evropské unie nebo Evropy a symbolizují jednotu EU. Vydávání euromincí je v působnosti jednotlivých zemí (24).

3.2.3 Bankovky

V současné době existují dvě série eurobankovek. V první sérii je 7 bankovek s nominální hodnotou 5 €, 10 €, 20 €, 50 €, 100 €, 200 € a 500 €. V druhé nové sérii „Evropa“ jsou v současnosti bankovky s nominální hodnotou 5 €, 10 € a 20 € a brzy přibudou bankovky s nominální hodnotou 50 €, 100 € a 200 €. Evropská centrální banka se v květnu 2016 rozhodla nevyrábět v druhé sérii bankovku s nominální hodnotou 500 €, ovšem bankovky s nominální hodnotou 500 € z první série, které jsou stále v oběhu, zůstanou zákonným platidlem po neomezenou dobu (23).

Všechny eurobankovky zachycují architektonické slohy z různých epoch historie Evropy, na lícové straně jsou zobrazeny okna nebo brány a na rubové straně mosty. Design eurobankovek vytvořil rakouský umělec Robert Kalina. Pro úpravy podob nových eurobankovek byl vybrán Reinhold Gerstetter, nezávislý návrhář z Berlína. Úpravy se týkají především zdokonalení ochranných prvků bankovek (22).

Náhled měny s nominální hodnotou euromincí a eurobankovek první a druhé série je zobrazen v příloze (Příloha A).

3.2.4 Postavení eura mezi hlavními světovými měnami

Mezinárodní měnový fond má ve svém měnovém koši v současné době 5 hlavních světových měn. Americký dolar, euro, japonský jen, britskou libru a nově od října 2016 čínský Jüan. Měnový koš se naposledy změnil v roce 2000, v tomto roce euro nahradilo německou marku a francouzský frank. Podíl eura se po rozšíření o čínský jüan snížil z 37,4 % na 30,93 %. Podíl amerického dolaru klesl nepatrně ze 41,9 % na 41,73 %. Čínský jüan zaujímá v koši podíl 10,92 % a má tedy větší váhu, než japonský jen a britská libra (38).

O euro je stále větší zájem i za hranicemi eurozóny. V třetích zemích se pořizuje a používá euro k obchodování či vytváření měnových rezerv. Celosvětový význam eura dokazuje rozšířené používání eura v mezinárodním finančním a měnovém systému.

Jako rezervní měna pro případ měnové krize se široce používá právě euro s americkým dolarem. Na devizových trzích je euro rovněž druhou nejobchodovanější měnou. Ze všech každodenních transakcí na světě je přibližně 33 % právě v euru. Roste také používání eura na emisi státních a podnikových dluhopisů. V roce 2015 se na světových trzích podíl dluhu denominovaného v eurech vyšplhal dokonce na přibližně 40 %. V mezinárodním obchodě se euro velice často používá k fakturaci a platbám, a to mezi eurozónou a třetími zeměmi, ale také mezi třetími zeměmi navzájem. Většina vývozu z eurozóny (přibližně 65 %) probíhá v eurech, oproti tomu jen 50 % veškerého dovozu do eurozóny se obchoduje v eurech. Řada třetích zemí na euro navázala své měny, které tak slouží jako kotevní nebo referenční měna. Toto navázání přináší ekonomikám třetích zemí větší jistotu a stabilitu (29).

3.3 Konvergenční program

Konvergenční program (KP) je dokument, ve kterém členské státy EU, které nejsou členy eurozóny, vysvětlují své střednědobé rozpočtové strategie (9).

Dále vysvětlují základní předpoklady o makroekonomickém vývoji z pohledu hospodářského růstu, inflace, vývoje na trhu práce a dalších ekonomických veličin. Analyzovány jsou strategie a dopady přijatých opatření na velikost deficitu a dluhu veřejných financí a pozornost je také věnována cenové a kurzové stabilitě. Zpracovávány jsou tyto strategie s minimálně tříletým časovým výhledem. Konvergenční program ČR zpracovává Ministerstvo financí České republiky (31).

V roce 2015 došlo v oblasti fiskální politiky k několika výjimečným událostem. Uskutečnily se rekordní investice a kompenzace úsporných škrtů, a přesto bylo dosaženo nejnižšího deficitu sektoru vládních institucí. Z relevantních dat, které jsou k dispozici pro srovnání, je zřejmé, že výše investic sektoru vládních institucí je největší od roku 1995. Také po uvážení pronájmu bojových letounů JAS-39 Gripen přesahuje hodnota investic nejvyšší předkrizovou úroveň o 4 mld. Kč. Velkou zásluhu má rychlejší využívání prostředků z evropských fondů. Dalším jevem jsou rekordně nízké výnosy státních dluhopisů. Poprvé v historii České republiky se podařilo prodat na primárním trhu střednědobé státní dluhopisy se záporným výnosem dne 28. srpna 2015.

Od srpna bylo uskutečněno dalších deset aukcí střednědobých státních dluhopisů na primárním trhu se záporným výnosem. Také státní pokladniční poukázky dosahují nepřetržitě záporného úrokového výnosu na primárním trhu od září 2015. Poprvé se dostaly průměrné měsíční sazby střednědobých dluhopisů se zbytkovou splatností 2 roky na sekundárním trhu do záporných hodnot v dubnu 2015 a od srpna 2015 se v nich kontinuálně udržují. Kromě ledna 2016 byla od října 2015 nepřetržitě zaznamenána i záporná průměrná měsíční sazba na sekundárním trhu u dluhopisů se zbytkovou splatností 5 let. Aktualizace konvergenčního programu pro období 2016–2019 byla schválena vládou ČR dne 11. května 2016. „*KP je plně v souladu s pravidly stanovenými v aktualizovaném stanovisku Hospodářského a finančního výboru Rady k obsahu a formátu Programů stability a Konvergenčních programů*“ (9, str. 1).

V dubnu 2016 byl konvergenční program představen a projednáván ve věcně příslušných výborech Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR. Konvergenční program je rozčleněn do 7 vzájemně provázaných kapitol.

Kapitola 1 předkládá cíle vlády ČR v oblastech fiskální politiky, hospodářsko-politické záměry a základní prvky strukturálních reforem, coby i rámec měnové politiky.

Kapitola 2 podrobně představuje makroekonomický scénář konvergenčního programu, vycházející z dubnové Makroekonomické predikce Ministerstva financí ČR. Ekonomika byla v roce 2015 stimulována hned několika výjimečnými faktory, pozitivním nabídkovým šokem, který se projevil v nízkých cenách ropy a fiskální expanzí, která především odrážela orientaci k maximálnímu vstřebání prostředků z fondů EU z finanční perspektivy 2007–2013. Za následek to mělo výrazné zrychlení a zvýšený reálného hrubého domácího produktu (HDP) za celý rok o 4,2 %. Pro rok 2016 se očekává zpomalení růstu reálného HDP na 2,5 %, dále se očekává nízká inflace a snižování míry nezaměstnanosti.

Kapitola 3 se zabývá hospodařením v předchozím roce a predikcí fiskálních strategií vlády v budoucích letech. Vychází z výsledků notifikace vládního deficitu, vládního dluhu a z rozpracovaných hospodářsko-politických záměrů vlády.

Kapitola 4 obsahuje makroekonomický a fiskální scénář, ty jsou ověřeny srovnáním s predikcemi ostatních veřejných a soukromých nezávislých institucí, včetně vyhodnocení makroekonomické predikce panelem nezávislých expertů. Scénář je doplněn analýzou citlivosti, ta obsahuje simulaci dopadů alternativních scénářů ekonomického vývoje, založených na odlišné úrokové míře, nižším hospodářském růstu hlavních ekonomických partnerů v EU a také vyšší ceně ropy. Tato kapitola obsahuje i rozbor odchylek současného scénáře oproti scénáři z minulé aktualizace konvergenčního programu (9).

Kapitola 5 sleduje aspekty dlouhodobé udržitelnosti. Obsahuje informace o stavu důchodového systému a systému veřejného zdravotního pojištění i reformních opatření. Pozornost je věnována i velikosti a struktuře záruk sektoru vládních institucí. *„V rámci dlouhodobé udržitelnosti jsou popsány i aktuální penzijní projekce v rámci pracovní skupiny pro stárnutí populace a udržitelnost při Výboru pro hospodářskou politiku“ (9, str. 1).*

Kapitola 6 se týká kvalitativní stránky příjmů a výdajů sektoru vládních institucí. V současnosti je zvláštní důraz kladen na popis zamýšlených i realizovaných změn v daňové oblasti, tyto změny by měly vést k lepšímu výběru daní a zamezení daňových úniků. Kapitola také představuje opatření na racionalizaci vládních výdajů. **Kapitola 7** se zabývá plánovanými či realizovanými změnami v institucionálním prostředí, v transparentnosti veřejných financí nebo posílení jejich efektivnosti. Především je důraz kladen na problematiku posílení fiskální a rozpočtového rámce (9).

3.4 Národní koordinační skupina pro zavedení eura v ČR

Národní koordinační skupina pro zavedení eura v ČR je meziresortní koordinační skupinou v pověření Ministerstva financí ČR. Hlavními úkoly skupiny jsou příprava komunikační strategie a koordinace celého procesu zavádění eura a příprava Národního plánu zavedení eura v ČR. Skupina byla zřízena 23. listopadu 2005 usnesením vlády České republiky. Národním koordinátorem příprav zavedení eura v ČR byl vládou jmenovaný Oldřich Dědek z Ministerstva financí České republiky. Členy Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v ČR jsou Ministerstvo financí ČR, Česká národní banka (ČNB), Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Ministerstvo spravedlnosti ČR, Ministerstvo vnitra ČR a Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Národní koordinační skupina zřizuje pracovní skupiny, jejichž úkolem je navrhnout řešení konkrétních odborných problémů (19).

Dle zdroje (42) je zřízeno 6 pracovních skupin a to těchto:

1. Pracovní skupina pro komunikaci
2. Pracovní skupina pro finanční sektor
3. Pracovní skupina pro veřejné finance a veřejnou správu
4. Pracovní skupina pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele
5. Pracovní skupina pro informatiku a statistiku
6. Pracovní skupina pro legislativu

3.5 Národní plán zavedení eura

Národní plán je základní dokument, který vymezuje zásady, harmonogram a institucionální zajištění celého procesu zavedení eura v České republice. Plán byl schválen vládou ČR 11. dubna 2007. Jeho obsahem je souhrn úkolů v jednotlivých oblastech české ekonomiky, které je zapotřebí provést v souvislosti se zavedením eura (42).

Obsahuje souhrn postupů a návodů, který napomáhá jednotlivým sektorům i občanům připravit se na přijetí eura. Například nastavuje základní pravidla pro duální označování cen a duální oběh koruny a eura, úpravy informačních systémů a principy informování o zavedení eura. Jedny z nejdůležitějších kritérií v rámci plánu jsou ochrana spotřebitele a minimalizace nákladů pro veřejný i soukromý sektor. Národní plán představuje technický scénář přijetí eura, a právě proto neobsahuje termín vstupu do eurozóny (41).

Národní plán zavedení eura v ČR se skládá ze tří částí:

- Část I. - obecná část „*Základní informace je exekutivním souhrnem národního plánu*“ (10, str. 3). Obsahem části jsou základní principy, na kterých bude založeno zavedení eura v ČR a shrnutí doporučení pro jednotlivé oblasti a národního koordinátora.
- Část II. - zvláštní část „*Konkretizace úkolů v jednotlivých segmentech obsahuje detailní popis doporučení a opatření v jednotlivých oblastech, jak je zpracovaly pracovní skupiny Národní koordinační skupiny pro zavedení eura*“ (10, str. 3).
- Část III. - slovník základních pojmů týkajících se problematiky zavedení eura (10).

Specifická doporučení souvisejících s přípravami na zavedení eura jsou směřována do šesti cílových oblastí, tyto oblasti jsou uvedeny v Národním plánu zavedení eura. Dle zdroje (10) je národní plán rozdělen do šesti částí takto:

1. Banky a ostatní subjekty finančního sektoru
2. Veřejné finance a veřejná správa a samospráva
3. Nefinanční sektor a ochrana spotřebitele
4. Legislativní potřeby zavedení eura
5. Zdroje informací a komunikace
6. Informační a statické systémy

3.6 Scénáře přijetí eura

Scénář pro přijetí eura je definován v rámci Národního plánu pro zavedení eura. Volba konkrétního scénáře je součástí rozhodnutí, kterým Rada EU vyhlásí zrušení výjimky ze zavedení eura v členské zemi Evropské unie (40).

3.6.1 Scénář jednorázového přechodu na euro - „Big Bang“ čili velký třesk

Podstatou scénáře je zavedení bezhotovostního a hotovostního eura současně v jeden moment. Od tohoto okamžiku mohou znít nové peněžní částky pouze na měnu euro. Dosavadní částky znějící na českou korunu se přepočtou na euro pomocí oficiálního přepočítacího koeficientu. Tento scénář je charakteristický svými vlastnostmi. Je jasnější a přehlednější pro všechny zúčastněné subjekty, lépe vyhovuje podmínkám, kdy euro už existuje jako známá a rozšířená měna. Z hlediska nákladů se jedná o nejlevnější variantu, naproti tomu je náročnější na koordinaci a přípravu soukromého a veřejného sektoru, jelikož by se měly všechny změny odehrát v jeden okamžik (40).

3.6.2 Scénář s využitím přechodného období – madridský scénář

Podstatou madridského scénáře je situace, kdy je euro zavedeno nejprve v bezhotovostní podobě, národní měna se stává podjednotkou eura, v přechodném období si bankovky a mince znějící na národní měnové jednotky zachovávají platnost. Tudíž bankovky a mince v euru nejsou oficiálním platidlem. Pravidlo dobrovolnosti dovoluje používat v bezhotovostním platebním styku euro i národní měnu. Po uplynutí přechodného období, tedy maximálně 3 let je euro uvedeno též do hotovostního oběhu. Dlužné částky

lze rovněž hradit v obou měnách, částka je připsána v měně, ve které je veden věřitelův účet, případný přepočít se provede na základě přepočítacích koeficientů. Toto ustanovení pro úvěrové instituce znamená povinnost vést paralelně účty ve dvou měnách a za přepočít nelze vybírat kurzové poplatky. Hlavní výhodou tohoto scénáře je dostatek času na technické přípravy, které mimo jiné zahrnují ražbu mincí s národní stranou, předzásobení bank a podniků hotovostí a přípravu právního prostředí. Naopak nevýhodou tohoto scénáře je jeho nákladnost, jelikož od mnoha dotčených subjektů vyžaduje udržování dvou paralelních měnových okruhů při vedení účtů, při správě systémů platebního styku a v dalších oblastech. Tento scénář byl dohodnut na madridském summitu Evropské rady v prosinci 1995, v době vzniku eurozóny byl jediným existujícím scénářem (40).

3.6.3 Scénář s obdobím postupného zrušení – Phasing-Out

Podstatou scénáře s obdobím postupného zrušení je používání eura v hotovostním i bezhotovostním platebním styku od stejného okamžiku. Existuje dílčí výjimka z obecné zásady, že po zavedení eura již nelze používat národní měnu. Výjimka dovoluje po dobu maximálně jednoho roku používat vybrané právní nástroje např. faktury, účtenky a smlouvy znějící na národní měnu. Placení a účtování se musí provádět v eurech. Tento scénář umožňuje některým subjektům delší čas na přizpůsobení. Jiné subjekty hlavně banky a pošty mají kvůli scénáři dodatečné náklady. Tento scénář nebyl doposud v praxi využit (44).

3.7 Harmonogram zavedení eura

Česká republika se rozhodla použít scénář velkého třesku pro přechod na jednotnou měnu euro. Tento proces jednorázového přechodu můžeme rozdělit do pěti fází (39). Na následující stránce je vizuální zobrazení harmonogramu zavedení eura. (viz. Obrázek 1)

Obrázek 1 - Harmonogram zavedení eura

Zdroj: (16)

1. Předpřípravná fáze

Jde o období po rozhodnutí evropských institucí, že Česká republika vyhověla všem podmínkám pro zavedení eura a před stanovením termínu vstupu do eurozóny vládou. V této fázi je jediným zákonným platidlem česká koruna (CZK) a probíhají intenzivní technické přípravy na zavedení eura (39).

2. Přípravná fáze

Jde o období, které začíná zrušením výjimky na zavedení eura a končí začátkem následujícího roku, kdy je zahájena výměna korunového oběživa za eurové. Tato fáze trvá přibližně 6 měsíců, pokud Česká republika splní stanovená kritéria pro přijetí eura. Následně Rada Evropské unie stanoví oficiální přepočítací koeficient ve tvaru 1 EUR = XX,XXXX CZK. I v této fázi je jediným zákonným platidlem česká koruna a je uzákoněno duální označování cen (39).

3. Období duální cirkulace

Toto období trvá v rozmezí dvou kalendářních týdnů až 1 měsíc. V průběhu této fáze jsou do oběhu zaváděny eurové bankovky a mince, současně je stahováno korunové oběživo. V této fázi stále platí duální označování cen. Při hotovostním platebním styku lze používat českou korunu i euro, obchodníci ovšem musí vracet zákazníkům pouze eura. Bezhotovostní platby probíhají pouze v eurech (39).

4. Období do ukončení duálního označování

Toto období trvá do konce kalendářního roku, v tuto dobu totiž Národní plán předpokládá ukončení povinného duálního označování cen a peněžních částek. V této fázi stále platí povinnost duálního označování cen.

Při bezhotovostním i hotovostním platebním styku se používá výhradně euro. České koruny budou moci být nadále směňovány na eura jen v komerčních bankách a pobočkách České národní banky po dobu minimálně šesti měsíců (39).

5. Plně funkční euro

Tato fáze je závěrečná a veškerá přechodná opatření jsou tedy ukončena a euro již obíhá jako plnohodnotná jediná národní měna. Lidé si stále více zvykají uvažovat v nové měně a běžně používají eurové oběživo. České koruny mohou být směňovány na eura pouze v pobočkách České národní banky (39).

3.7.1 Přepočet peněžních částek

Přepočty peněžních částek, které si vyžádá zavedení eura v ČR se řídí obecnými pravidly uvedenými v evropské legislativě. Konkretizace přepočtů mezi českou korunou a eurem bude upravovat Obecný zákon o zavedení eura. Organizační výbor Národní koordinační skupiny zatím zpracoval metodický text Základní pravidla přepočtu, zaokrouhlování a zarovnávání peněžních částech při zavádění eura, tento text udává ucelené informace o dané výseči příprav na zavedení eura v ČR. Oblast přepočtu peněžních částek lze rozdělit na dvě základní části. První část obsahuje pravidla pro použití oficiálního přepočítacího koeficientu a druhá část obsahuje pravidla pro zaokrouhlování a zarovnání přepočtených částek (43).

Přepočítací koeficient

Evropská legislativa vyžaduje, aby platby, které probíhají nebo jsou vyúčtovány, byly převáděny z jednotek národní měny na eura nebo naopak výhradně prostřednictvím oficiálního přepočítacího koeficientu. Základní koeficient pro převod peněžních hodnot bude stanoven Radou EU ve zvláštním nařízení. Po zrušení výjimky pro Českou republiku na zavedení eura, česká koruna vstoupí do kurzového systému ERM II s centrální paritou. Toto zrušení se očekává přibližně půl roku před termínem zavedení eura. Hodnota přepočítacího koeficientu se s ní nemusí nutně shodovat. Základní pravidla pro použití přepočítacího koeficientu určují, že přepočítací koeficient bude vyjadřovat ekvivalent jednoho eura v českých korunách. Zadán bude s přesností na šest platných číslic a musí být používán v plném tvaru, tzn. nesmí být zaokrouhlován, zkracován ani invertován. Lze předpokládat tvar $1 \text{ EUR} = \text{XX,XXXX CZK}$ (43).

Zaokrouhlování

Obecná pravidla pro přepočty mezi jednotkami národní měny a eurem stanoví evropská legislativa. Závaznými se pravidla stanou i pro převody korunových částek na eura a naopak. Při přepočtu částky v českých korunách na euro je korunový základ dělen přepočítacím koeficientem. Výsledná částka se zaokrouhluje na dvě desetinná místa, tzn. na nejbližší eurocent, což je nejmenší nominální jednotka eura. Končí-li výsledná částka na třetím desetinném místě číslicí 5 je zaokrouhlována vždy směrem nahoru. Při přepočtu částky v eurech na české koruny se eurový základ násobí přepočítacím koeficientem. Výsledná částka se zaokrouhluje na nejnižší národní měnovou jednotku tedy jeden haléř. Pokud se peněžní částka skládá z více dílčích položek, doporučuje se zaokrouhlovat až konečnou peněžní částku. Dílčí položky mohou být uváděny nezaokrouhleně. Toto doporučení zabraňuje nespojitostem, které vznikají z důvodu drobných odchylek mezi zaokrouhlováním jednotlivých položek a zaokrouhlením konečné částky (43).

Zarovnávání

Přepočty částek z českých korun na eura s následným zaokrouhlením na nejbližší cent mohou vést k nepraktickým či jinak nepohodlným částkám. Například při výpočtu daní, hodnoty kolků a známek nebo ukládání peněžitých sankcí. U těchto příkladů by rozsáhlé používání drobných mincí vedlo k různým problémům, řešením je zarovnávání přepočtených částek. Evropská legislativa nestanoví podrobnější pravidla pro zarovnávání, pouze zdůrazňuje principy výjimečnosti, odůvodněnosti, dostatečné informovanosti, dodržování zásady právní jistoty a posuzování případ od případu. Zarovnání obecně znamená zaokrouhlení přepočtené částky na vyšší řád nebo stanovení zcela jiné praktické částky (43).

3.7.2 Duální označování

Jedním ze základních opatření organizovaného přechodu z národní měny na jednotnou měnu euro je právě duální označování peněžních částek. Povinností je zobrazovat po určitou dobu vybrané peněžní částky současně v českých korunách i eurech, podle pravidel závazných pro přepočet peněžních částek. Základními cíli tohoto opatření je poskytnutí efektivní pomůcky pro zvykání si na novou peněžní jednotku. Dále vytvořit vyšší tlak na obchodníky, jelikož by mohl být přechod zneužíván k neodůvodněnému zvyšování cen s negativními dopady na inflaci. Duální označování bude potřeba v takovém rozsahu, aby sloužilo všestranné ochraně zájmů spotřebitelů a občanů při přechodu na euro. Duální označování se bude z hlediska výdajů týkat oblastí cen výrobků a služeb pro konečnou spotřebu, cen nemovitostí, cen finančních služeb a dalších

majetkových hodnot, platby zdravotního pojištění, daně, poplatky, cla a pokuty. Z hlediska příjmů jsou to oblasti odměn, platů a mezd, dávek důchodového a nemocenského pojištění a ostatních sociálních dávek. Bude existovat výjimka z povinnosti duálního označování nebo budou umožněny zjednodušené postupy pro vybrané a odůvodněné případy určitých subjektů. Organizační výbor Národní koordinační skupiny zpracoval metodický text. Doporučené postupy při duálním označování spotřebitelských cen, který podává ucelené informace o dané výšce příprav na zavedení eura v České republice. Problematika bude upravena závazným způsobem v konečné fázi, a to Obecným zákonem o zavedení eura v ČR a rozpracována v dílčích prováděcích předpisech (18).

3.7.3 Zavedení eurového oběživa

Česká národní banka odhaduje, že bude nutné při zavádění eura dostat do oběhu až 250 milionů kusů eurobankovek a kolem 1 miliardy euromincí. Dodávky eura do oběhu budou po technické i časové stránce velice náročné. Počáteční nápor bude rozdělen po linii více procesů, které budou důsledně koordinovány (52).

Prvotní dodávky eurobankovek

Česká republika si po dohodě s Evropskou centrální bankou zapůjčí eurové bankovky ze zásob některých členských centrálních bank eurozóny, v rámci příprav na rozšíření eurozóny. Česká národní banka bude muset vypracovat odhad potřebného množství bankovek včetně logistických zásob. Po zrušení výjimky na zavedení eura, tedy přibližně půl roku před přechodem na euro, bude možný převoz eurobankovek na území ČR. V následujících letech bude ČNB produkovat bankovky které budou sloužit ke splacení zapůjčených bankovek ze zásob členských centrálních bank (52).

Prvotní dodávky euromincí

Již nejméně 3 roky před uvažovaným termínem zavedení eura bude zahájen výběr motivů pro národní stranu českých euromincí. Výroba českých euromincí a také jejich doprava na území České republiky bude proveditelná až po zrušení výjimky na zavedení eura. Výroba bude muset být rozdělena mezi větší počet výrobců, jelikož nebude dostatek času k výrobě (52).

Předzásobení bank

Česká národní banka poskytne komerčním bankám formou zápůjčky eurové oběživo s přibližným předstihem tří měsíců před zavedením eura. Komerční banky tyto zápůjčky zajistí zástavou v souladu s předpisy ECB. Před dnem přechodu na euro nebude dovoleno vydávat zapůjčené bankovky a mince do oběhu (52).

Druhotné předzásobení nefinančních podniků

Komerční banky budou moci v souladu se stanovenými podmínkami poskytnout eurové oběživo vybraným subjektům nefinančního sektoru, přibližně jeden měsíc před zavedením eura. Před dnem přechodu na euro nebude dovoleno vydávat hotovost do oběhu. Nebude povoleno ani druhotné předzásobení veřejnosti (52).

Nákup eurového oběživa

Nákup eurového oběživa není omezený a banky, nefinanční podniky i veřejnost se mnou předzásobit hotovostním eurem jednoduše nákupem za tržní cenu (52).

Startovací balíčky pro domácnosti a podniky

Před zahájením oficiální platnosti eura bude možné si zakoupit jednotné sady eurových mincí. Základním účelem je seznámit se s národní podobou eurových mincí a také utvořit minimální základní hotovost v prvních dnech po zavedení eura. Ovšem úkolem startovacích balíčků není předzásobit eurovou hotovostí podnikatele (52).

Zásobení a konverze bankomatů

Provozovatelé bankomatů, bezpečnostní agentury a servisní organizace budou muset připravit bankomaty na změnu v relativně krátkém čase. Změny se budou týkat softwarového vybavení, ale také hardwarového řešení. Dalším problémem bude naplnění bankomatů tak, aby při přechodu na euro nebyl narušen hotovostní peněžní oběh. Tyto změny se nebudou týkat pouze bankomatů ale i dalších automatů přijímajících mince a bankovky (52).

3.7.4 Stažení korunového oběživa

Ode dne, v němž se zavede euro, přestává být česká koruna zákonným platidlem České republiky a tuto funkci nahradí euro. To začne být používáno okamžitě v bezhotovostním platebním styku. Aby se euro dostalo do hotovostního oběhu bude se muset stáhnout obrovské množství korunových mincí a bankovek. Národní plán zavedení eura počítá s kombinacemi vícero kanálů. Prostřednictvím těchto kanálů bude korunové oběživo nahrazováno eurovým oběživem. ČNB po shromáždění korunového oběživa provede jeho likvidaci (45).

Výměna hotovosti

Technické náležitosti jako hodnota nebo maximální počet kusů bankovek a mincí pro jednu výměnu budou upraveny zákonným zmocněním. Informační systémy a procesy pro provádění pokladních a směnářských operací budou upraveny obchodní banky. České koruny bude po uplynutí bezplatné doby výměny vyměňovat pouze ČNB.

Mince se budou moc měnit po dobu 5 let, doba pro výměnu bankovek se určí dodatečně, dá se očekávat v řádu desítek let (45).

Uložení hotovosti na účet

Nejlevnější a nejvhodnější formou výměny korunové hotovosti je uložení v předstihu na bankovní účet. Jelikož banka provede bezplatnou konverzi korunových částek na eurové. Tímto způsobem je možné vyhnout se vznikajícím frontám na výměnu hotovosti. Po datu zavedení eura je možné si eurovou hotovost vyzvednout dle potřeby, nejrychlejším a nejjednodušším způsobem je použití bankomatu (45).

3.8 Kritéria konvergence

Postup sjednocení členských zemí Evropské unie připojujících se k eurozóně je zpracováván na základě konvergenčních kritériích známých jako maastrichtská kritéria. Plnění těchto kritérií je základní podmínkou pro vstup členské země do eurozóny. Tato kritéria jsou uvedena v čl. č. 140/1 Smlouvy o fungování EU, v Protokolu č. 12 o postupu při nadměrném schodku a Protokolu č. 13 o kritériích konvergence. Kritéria lze také rozdělit na fiskální a měnová, viz následující tabulka (Tabulka 2). Měnová kritéria se vztahují k výši dlouhodobých úrokových sazeb, stabilitě měnového kurzu a velikosti inflace. Rozpočtová kritéria stanovují maximální výši schodku státního rozpočtu a veřejného dluhu v poměru k HDP (33).

Maastrichtská kritéria byla přijata ve snaze dosažení dvou cílů, makroekonomické stabilizace dané země a sblížení ekonomického vývoje zemí, které vytvářejí měnovou unii. *„Druhý z těchto cílů vyplývá ze ztráty samostatné národní měny, samostatné měnové politiky národní centrální banky a ztráty samostatného měnového kurzu. Pro úspěšné vyhodnocení maastrichtských kritérií musí být splněna všechna kritéria současně“ (8, str. 180).*

Udržitelnost těchto kritérií je nepostradatelnou podmínkou, pouhé jednorázové nebo krátkodobé naplnění v okamžiku chystaného vstupu do eurozóny není dostačující (8).

Smyslem maastrichtských kritérií je posoudit míru ekonomické konvergence tedy schopnost uchazečské země zapojit se plynule do měnového režimu eurozóny bez vzniku nestability pro zemi i pro celou eurozónu (33).

Tabulka 2 - Kritéria konvergence

Druh konvergenčního kritéria	Konvergenční kritérium	Konvergenční podkritéria
Měnové	Cenové stability	X
	Směnného kurzu	
	Dlouhodobých úrokových sazeb	
Fiskální	Udržitelnosti veřejných financí	Veřejného dluhu
		Schodku veřejných financí

Zdroj: Vlastní zpracování

Konvergenční zpráva

Konvergenční zpráva je dokument, který obsahuje hodnocení dosažení stupně sjednocování v zemích, zavazujících se přijmout euro jako svoji měnu. Vyhotovují a vydávají se současně dvě konvergenční zprávy, a to pravidelně každé 2 roky. Pokud členská země usiluje o přijetí eura v mezidobí mezi publikováním pravidelných zpráv, je možné požádat o vypracování mimořádné konvergenční zprávy. První zprávu vytváří Evropská komise, druhou překládá Evropská centrální banka (32).

Každá členská země je hodnocena s ohledem na rovný přístup podle stejných pravidel a jednotlivě. Pro úspěšné přijetí eura je podmínkou splnění všech požadovaných maastrichtských konvergenčních kritérií současně a zároveň udržitelně. To znamená, že se předpokládá plnění kritérií i v budoucnosti. Rada EU ve složení ministrů financí a hospodářství v případě kladného hodnocení rozhodne o zrušení výjimky na zavedení eura v hodnocené zemi (51).

3.8.1 Kritérium cenové stability

Kritérium cenové stability je formulováno podle čl. 140 odst. 1 smlouvy takto: „Kritérium cenové stability, jak je uvedeno v čl. 140 odst. 1 první odrážce Smlouvy o fungování Evropské unie, znamená, že členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace měřenou v průběhu jednoho roku před provedeným šetřením, jež nepřekračuje o více než 1,5 procentního bodu míru inflace nejvýše tří členských států, které v oblasti cenové stability dosáhly nejlepších výsledků. Inflace se měří pomocí indexu spotřebitelských cen na srovnatelném základě s přihlédnutím k rozdílnému vymezení pojmů v jednotlivých členských státech“ (11, str. 281).

Inflace

Tento pojem lze definovat jako proces trvalého růstu cenové hladiny, který je zapříčiněn nadměrnou emisí peněz. Nejedná se pouze o nárazové změny, ale jde o dynamický jev. V praxi se za inflaci považuje nárůst cenové hladiny, který se objevuje minimálně dvě po sobě jdoucí čtvrtletí. Důsledkem inflace je pak oslabení kupní síly tzn., že spotřebitel pak potřebuje více peněžních jednotek k nákupu jednoho koše zboží. Dalšími negativními důsledky jsou mimo jiné zvyšování nejistoty finančního rozhodování, růst úrokových prémie za riziko, omezená funkce peněz a také narušení funkce peněz jako prostředku směny. Ne vždy jsou ovšem důsledky inflace škodlivé. Je nutné dívat se na výsledky ze dvou úhlů. Inflace je relativně výhodná pro stát, jelikož stát je příjemcem daní, které se zvyšují z důvodu zvyšování nominálních mezd. Často je dlužníkem, nominálně splácí stejnou částku, ovšem reálně se tato hodnota peněz snižuje. Je vlastníkem monopolů, a proto může výrazněji hýbat s cenami a dosahovat vyšších zisků než firmy působící na konkurenčním trhu. Mimo jiné platí po určitou dobu reálně nižší důchody. Inflace se dá změřit pomocí indexu spotřebitelských cen, indexu cen výrobců a deflátoru hrubého domácího produktu. Měření inflace je nezbytnou podmínkou k provádění měnové politiky. V České republice provádí měření Český statistický úřad. Inflaci vykazuje ve čtyřech hodnotách. První z nich je míra inflace vyjádřená přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen, používá se především při propočtech reálných důchodů a mezd. Druhou je míra inflace vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen ke stejnému měsíci předchozího roku, používá se při propočtech reálné úrokové míry, valorizaci a reálného zvýšení cen majetku. Třetí hodnotou je míra inflace vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen k předchozímu měsíci. Poslední čtvrtou hodnotou je míra inflace vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen k základnímu období, používá se mimo jiné pro analýzu výhledových detailních časových řad vývoje cenových hladin a životních nákladů. Všechny tyto hodnoty se často liší i tak jsou všechny správné. Je tedy důležité přesné věcné, časové a prostorové vymezení. Podmínkou je uvést období, za které je míra inflace vypočítávána a také základ, s kterým se vymezené období porovnává (3).

3.8.2 Kritérium směnného kurzu

Kritérium směnného kurzu požaduje, aby členský stát zachovával po dobu alespoň 2 let normální rozpětí, která jsou určena mechanismem směnných kurzů (ERM II) Evropského měnového systému. Nepřijatelné je znehodnocení dané centrální rovnosti jednostranným rozhodnutím členské země. Posílení domácí měny není považováno

za porušení kritéria. Při hodnocení kurzové stability se zohledňují i další ukazatelé, například míra odchýlení od středního kurzu, vývoj krátkodobých úrokových diferenciálů, posuzování úlohy devizových intervencí nebo zohlednění mezinárodní finanční pomoci při upevnění měny (34).

Devizové kurzy

„Devizový kurz lze charakterizovat jako cenu zahraniční měnové jednotky vyjádřenou v domácí měnové jednotce“ (3, str. 178).

Je to parametr ovlivňující ekonomické procesy. Devizový kurz můžeme zaznamenat ve dvou podobách jako přímý a nepřímý záznam. Přímý záznam vyjadřuje proměnlivé množství jednotek domácí měny ku pevně stanovenému množství zahraniční měny. Nepřímý záznam vyjadřuje opak, tzn. pevně stanovené množství domácí měny ku proměnlivému množství jednotek zahraniční měny. Tvorba devizového kurzu je ovlivňována subjektivními a objektivními faktory. Objektivně působí na devizový kurz vývoj domácích i zahraničních makroekonomických veličin, dále míra inflace, silná ekonomika, fáze hospodářského cyklu, úroveň přerozdělovacích procesů, úroveň úrokových sazeb. Subjektivně působí na devizový kurz očekávání a spekulace jednotlivých subjektů na trhu (3).

Mechanismus směnných kurzů (Exchange Rate Mechanism, ERM)

ERM I platilo pouze pro země, které přijaly euro v roce 2002, pro současné rozšiřování eurozóny se používá ERM II. Mechanismus směnných kurzů určuje pro měnu každého členského státu Evropské unie před vstupem do eurozóny, centrální paritu vzhledem k euru. Základní kolísavé pásmo je 15 % nad nebo pod centrální paritou. Základní kolísavé pásmo určují vzájemnou dohodou ministři financí členských států nacházejících se v eurozóně, Evropské centrální banky, ministři financí a guvernéři centrálních bank členských států nacházejících se mimo eurozónu. V individuálních případech je možno na žádost dotyčného členského státu nacházejícího se mimo eurozónu určit užší kolísavé pásmo, než je standardní (27).

3.8.3 Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb

Toto kritérium zabraňuje dočasnému stlačování inflace během posledního roku před přijetím společné měny. Dlouhodobé úrokové sazby často odráží, jak trh posuzuje

dlouhodobou inflaci. Jedním ze způsobů, jak dosáhnout nízké a dlouhodobé úrokové sazby je přesvědčit nedůvěřivé finanční trhy o tom, že míra inflace zůstane nízká (3).

„Kritérium konvergence úrokových sazeb... znamená, že v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala o více než 2 procentní body úrokovou sazbu nejvýše tří členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků. Úrokové sazby se zjišťují na základě dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů, s přihlédnutím k rozdílnému vymezení pojmů v jednotlivých členských státech“ (8, str. 182).

Úroková míra

Úroková míra slouží jako nástroj, který umožňuje vyjádřit cenu peněz. Úroková míra je teoretickým pojmem, pokud ho přiřadíme ke konkrétní transakci, stává se úrokovou sazbou. Snižování a navyšování úrokových sazeb patří mezi nástroje měnové politiky. O pohyby úrokových sazeb se stará centrální banka, která tak ovlivňuje i další úrokové sazby v ekonomice. Tyto sazby mají vliv na domácnosti, podniky, finanční instituce a samozřejmě i stát. Česká republika stejně tak jako většina států je zadlužena. Dluhy se musejí splácet, a to včetně úroků. Jedním z nejčastějších způsobů, jak si státy půjčují, je vydávání dluhopisů. Úročení těchto dluhopisů probíhá pomocí pohyblivé úrokové sazby (3).

3.8.4 Kritérium veřejného deficitu

Pro plnění předchozích tří kritérií je nutné prokázat nízkou inflaci. Inflace není žádoucí, pokud se s ní ale země smíří, naznačuje to hlubší problémy. Jedním z typických důsledků velkých rozpočtových deficitů je vysoká míra inflace (3).

Při posuzování stavu veřejných financí z hlediska deficitního kritéria se pozoruje, jestli poměr plánovaného nebo reálného deficitu veřejných financí k hrubému domácímu produktu v tržních cenách nepřesáhl referenční hodnotu 3 % (35).

Tato hodnota vyplývá z německého zlatého pravidla, které předpokládá, že veřejné investice obvykle dosahují úrovně kolem 3 % HDP (3).

Výjimka platí pouze u přesáhnutí stanovené meze, kde se uvedený poměr výrazně snížil a přiblížil se referenční hodnotě, nebo přesáhnutí referenční hodnoty bylo jen dočasné, také výjimečné a nacházelo se v blízkosti referenční hodnoty. Evropské orgány se stavem veřejných financí nezabývají jen jednorázově při hodnocení plnění konvergenčních kritérií, nýbrž trvale v oblasti koordinačních mechanismů upravených Paktem stability a růstu. Pokud země porušuje pravidla Paktu, zahájí se s ní procedura při nadměrném schodku (35).

Hrubý domácí produkt (HDP)

Jedním ze základních národohospodářských ukazatelů je i hrubý domácí produkt. Používá se především pro měření výkonnosti celé ekonomiky. Vývoj HDP v zemích eurozóny a mimo eurozónu překvapivě nevykazují výrazné odlišnosti ba naopak, jsou si do jisté míry podobné. Přímý pozitivní vliv eura na vývoj HDP tudíž není možné jednoznačně prokázat. Také zvýšení výkonnosti ekonomiky po zavedení eura se zdá být spíše nevýrazným či neutrálním efektem (5).

Jelikož HDP v České republice tvoří z 30 % míra investic je zřejmé, že se investice významně podílí nejenom na dlouhodobém ekonomickém růstu, ale i na hospodářském cyklu. Zatím nelze říci, že by vstup České republiky do eurozóny měl znamenat pokles objemu investic (6).

3.8.5 Kritérium veřejného dluhu

Tak jako se dá dočasně snížit inflace, je možné přizpůsobit i rozpočtové deficity tak, aby byli příznivější v daném roce. Příkladem by byl přesun veřejných výdajů a daní z jednoho roku do druhého. Z toho důvodu bylo rozhodnuto o přijetí stálejšího ukazatele fiskální disciplíny. Poslední kritérium stanovuje tedy maximální úroveň veřejného dluhu. Kritérium veřejného dluhu vyjadřuje poměr veřejného vládního dluhu v tržních cenách k HDP, nesmí překročit referenční hodnotu 60 %. Hodnota byla stanovena na této úrovni podle průměrné úrovně dluhu v roce 1991, kdy byla projednávána Maastrichtská smlouva. Jedním z dalších důvodů pro tuto úroveň byla kompatibilita 60 % hranice dluhu s 3 % stropem veřejných deficitů (3).

Veřejný dluh je hrubý součet dluhů v nominálních hodnotách na konci roku, stabilizovaný uvnitř a mezi jednotlivými odvětvími státního sektoru. Výjimku z přesáhnutí stanovené hodnoty představují pouze situace, kdy se uvedený poměr snižuje

a blíží se dostatečným tempem k referenční hodnotě. Sledování kritéria veřejného dluhu je časově specifikováno na kalendářní rok předcházející okamžiku šetření (36).

Veřejný dluh

„Veřejný dluh představuje souhrn všech závazků veřejných rozpočtů a institucí spadajících do veřejného sektoru vůči ostatním subjektům“ (3, str. 291).

Součástí veřejného dluhu je také dluh státní, který tvoří okolo 90 % veřejného dluhu. Dluh vzniká především z deficitů státních rozpočtů. Příčiny vzniku veřejného dluhu můžeme rozdělit podle toho, zda vznikl činností vlády a dalších institucí na aktivní příčiny nebo nezávisle na nich pak mluvíme o pasivních příčinách. Mezi aktivní příčiny řadíme nestandardní ekonomicky nepodložené výdaje státního rozpočtu, provádění reforem, řešení problémů určitých sektorů ekonomiky a expanzivní fiskální politiku vlády, kdy chce vláda podpořit zvýšením výdajů růst ekonomiky a zaměstnanosti. Do pasivních příčin můžeme zařadit hospodářský pokles, který způsobuje nižší daňové příjmy plynoucí do státního rozpočtu, mimořádné události s rozsáhlými finančními náklady a úrok ze státního dluhu, který se může stát i nesplacitelným z běžných či kapitálových příjmů. Řešením je další půjčení peněz nebo zvýšení daní. Pokud stát vydá dluhopisy, subjekty, které je nakupují, snižují dluh dobrovolně. Ovšem pokud stát zvýší daně, platí tyto subjekty daně ze zákona povinně (3).

Důsledky veřejného dluhu lze rozdělit do 3 kategorií. První kategorií jsou fiskálně-rozpočtové důsledky, zde platí, že výdaje státního rozpočtu jsou zatěžkávány splácením jistiny dluhů a z nich plynoucích úroků. Pro udržení věrohodnosti je nutné nejdříve splatit závazky plynoucí z vydaných dluhopisů, teprve ze zbylé části finančních prostředků je možné hradit aktivní výdaje fiskální politiky. Druhou kategorií tvoří makroekonomické důsledky. Veřejný dluh může mít vliv na růst úrokové míry, jelikož banky zvyšují úrokové sazby za poskytnutí úvěrů, a tím se vytěsňují soukromé investice. Dále má vliv na míru inflace, která se zvyšuje, pokud je dluh řešen emisí nových peněz. Vzniká hospodářská krize, protože se stát stává nedůvěryhodným na finančních trzích. Třetí kategorií tvoří redistribuční důsledky. Chudší domácnosti nemají finanční prostředky na nákup státních dluhopisů, naopak bohatší domácnosti, které se rozhodly do dluhopisů investovat těží z investic úrok. Pokud vydané dluhopisy nakupují zahraniční subjekty, je úrokový výnos z emitující země přesouván do zahraničí a bohatství je pak odléváno ze země (3).

3.9 Analýzy sladěnosti

Dalším podkladem pro rozhodování vlády o vhodném načasování přistoupení k eurozóně zpracovává Česká národní banka analýzy ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou. Cílem tohoto zkoumání a hodnocení vývoje mnoha ekonomických ukazatelů je vytvořit si ucelený obraz o rizicích a výhodách jednotné evropské měny. Základem těchto analýz je teorie optimálních měnových oblastí. Tato teorie pomohla objasnit řadu vlastností, které by měla ekonomika splňovat, aby se mohla vzdát vlastní měnové a kurzové politiky bez závažnějších rizik. Dílčí testy optimality měnové oblasti se nedostávají ke konkrétním prahovým hodnotám. Z dosažení těchto hodnot by bylo možné vyvozovat doporučení pro vstup do měnové unie. Neodpovídají ani na otázku, zdali musí být splněny všechny testy optimality zároveň nebo je-li přípustná nějaká jejich zastupitelnost. Důležité znalosti však tyto testy poskytují při porovnání dvou či více zemí nebo při posuzování jejich vývoje v čase. Zkoumány jsou mimo jiné cyklická sladěnost, synchronizace hospodářských cyklů, pružnost trhu práce, pružnost cen a mezd, homogenita preferencí, míra obchodní otevřenosti, výrobová diverzifikace, udržitelnost veřejných financí a solidarita členů měnové unie (13).

Podle typu otázky, na kterou se snaží najít odpověď, jsou analýzy ekonomické sladěnosti rozděleny do dvou základních skupin. První skupina se nazývá Cyklická a strukturální sladěnost ta vypovídá o velikosti rizik rozdílného ekonomického vývoje v ČR oproti eurozóně. Druhá skupina se nazývá Přizpůsobovací mechanismy a určuje do jaké míry je česká ekonomika schopna ztlumit dopady případných vnějších šoků pomocí vlastních přizpůsobovacích mechanismů bez šance používat nástroje vlastní měnové a kurzové politiky. Výsledkem analýz sladěnosti je nalezení silných a slabých stránek české ekonomiky pro setrvání v eurozóně. Vysoká míra otevřenosti české ekonomiky a velká obchodní i vlastnická provázanost s eurozónou jsou oblasti, které jsou dlouhodobě pro přijetí eura v České republice. Existují také i oblasti, které stále představují určité riziko z hlediska přijetí eura. Postupně však dochází ke zlepšení, a to například v cyklické sladěnosti. Velmi důležitou skupinou jsou oblasti, které vykazují dlouhodobé problémy z hlediska schopnosti české ekonomiky přizpůsobovat se šokům, u kterých nedochází ke zlepšení. Touto oblastí je pružnost českého trhu práce (13).

3.9.1 Optimální měnová oblast (Optimum Currency Area, OCA)

Zakladatelem této teorie je kanadský ekonom a držitel Nobelovy ceny za ekonomii Robert Mundell. Hlavním záměrem teorie optimální měnové oblasti je hledání odpovědi, zdali odstranění národních měn může být nahrazeno dostatečně účinným ekonomickým mechanismem s jedinou měnou. Dále se berou v úvahu i měnové nástroje používané jednotlivými státy k ovlivňování ekonomiky a přesun měnových pravomocí států na nadnárodní orgán tak, aby byla zajištěna podpora makro a mikroekonomické rovnováhy v celé měnové unii. Vzniklá nerovnováha se projevuje asymetrickými šoky, ovšem pouze v jednotlivých zemích či regionech unie. Šoky mohou vznikat v různé době, rozdílná může být i délka trvání, četnost nebo jejich intenzita. Za optimální měnovou oblast lze tedy považovat měnovou unii, kde působí ekonomický mechanismus, který je schopen předejít asymetrickým šokům, snížit jejich dopady nebo šoky odstranit po jejich vzniku (2).

Protože neexistuje jednoznačná odpověď, zdali je přijetí společné v určité oblasti nejlepším řešením, zabývá se teorie optimální měnové oblasti zkoumáním podmínek, na jejichž základě je možné posoudit náklady a potřebnost sdílení jedné měny. Podmínky se skládají ze šesti kritérií vycházejících ze závěrů teorie. Na základě těchto kritérií lze rozhodnout, zdali se jedná o optimální měnovou oblast. První hospodářské kritérium zkoumá způsob minimalizace nákladů asymetrického hospodářského šoku v rámci měnové oblasti (1).

„Další dvě hospodářská kritéria se snaží identifikovat hospodářské zóny, u nichž je pravděpodobné, že budou pouze vzácně zasaženy asymetrickými hospodářskými šoky či příliš mírnými šoky, které nevyvolávají žádné znepokojení“ (1, str. 374).

Tři poslední politická kritéria se zabývají solidaritou s řešením asymetrických hospodářských šoků zemí uvnitř unie (1).

Do pozdějšího vývoje teorie OCA se zapojila i hypotéza endogenity. Tato hypotéza říká, že samotné členství v měnové unii urychluje tvorbu vlastností optimální měnové oblasti. Z toho je jasné, že měnovou unii mohou zakládat i státy s nedostatečně vyvinutými příznaky OCA, za kterou bývá považována i eurozóna (51).

Mundellovo kritérium

„Optimální měnové oblasti jsou takové oblasti, v jejichž rámci se lidé snadno pohybují“ (1, str. 374).

Mundellovo kritérium je zaměřeno na ochotu pracovní síly stěhovat se v reakci na hospodářské šoky. Předpokládá se, že kapitál je zcela mobilní a hlavní překážkou je mobilita lidí. Migraci přes hranice států omezují nejenom jazykové a kulturní odlišnosti, ale především institucionální překážky. Také způsob vyrábění zboží může být odlišný a přeškolení pracovníků z jiné země zabere spoustu času a pokud jsou hospodářské šoky pouze dočasné, ztrácí mobilita pracovních sil význam (1).

Kenovo kritérium

„Optimální měnovou oblast tvoří země, jejichž výroba a vývozy jsou široce diverzifikovány a jsou podobné struktury“ (1, str. 376).

Kenovo kritérium spočívá v tom, že členské země by měly mít velice diverzifikovanou ekonomiku a zároveň produkovat podobné druhy zboží. To zajistí, že hospodářské šoky budou symetrické nebo budou mít menší celkové následky. Potřeba častého přizpůsobování měnového kurzu tak bude snížena (1).

McKinnovo kritérium

„Optimální měnovou oblast tvoří země, které jsou velmi otevřené obchodu a úzce mezi sebou obchodují“ (1, str. 376).

McKinnovo kritérium otevřenosti ekonomiky se zabývá tím, zdali je měnový kurz prospěšným nástrojem při řešení asymetrických hospodářských šoků. Pokud jsou země velmi otevřené obchodu a úzce mezi sebou obchodují, konkurenční prostředí vyrovnává ceny vyjádřené ve stejné měně u většiny zboží a rozdíl mezi domácím a zahraničním zbožím ztrácí na významu. Přijetí společné měny nepředstavuje velkou ztrátu nezávislosti hospodářské politiky, jsou-li ceny domácího zboží pružné (1).

Transferové kritérium

„Optimální měnovou oblast tvoří země, které se dohodly na vzájemné kompenzaci nepřiznivých hospodářských šoků“ (1, str. 376).

Kritérium jednotnosti priorit

„Členské země měnové unie se musí skutečně shodovat v tom, jak se vypořádat s hospodářskými šoky“ (1, str. 377).

Kritérium soudržnosti

„Když společná měnová politika vyvolává konflikty mezi národními zájmy země, které tvoří měnovou oblast musí přijmout tyto náklady ve jménu společného osudu“ (1, str. 377).

3.9.2 Cyklická a strukturální sladěnost

Analýzy cyklické a strukturální sladěnosti české ekonomiky s ekonomikou eurozóny tvoří první skupinu testů. Základem těchto analýz je, že pro začlenění ekonomiky do jednotné měnové unie je nutné vytvořit prostředí, které zmírňuje riziko vzniku asymetrických šoků. Asymetrický šok je událost, která dopadá jen na jednu ekonomiku nebo v jednotlivých ekonomikách vyvolává diferencované dopady na hospodářský růst a zaměstnanost. Z toho vyplývá, že vyšší míra sladěnosti výrazně omezuje riziko vzniku asymetrických šoků. Analýzy se zaměřují především na posuzování četnosti poptávkových a nabídkových makroekonomických šoků, na hodnocení podobnosti průmyslové skladby, sektoru služeb, dosažený stupeň vlastnické provázanosti české ekonomiky s eurozónou také na korelaci indexu průmyslové produkce nebo exportní efektivity. Dalším důležitým syntetickým ukazatelem je dosažený stupeň reálné ekonomické konvergence, protože její vyšší úroveň přispívá k vyšší podobnosti dlouhodobého rovnovážného vývoje (15).

3.9.3 Přizpůsobovací mechanismy

Přizpůsobovací mechanismy tvoří druhou skupinu testů. Tyto testy vycházejí z představy, že jedině dostatečně pružná ekonomika je natolik odolná, že dokáže i přes chybějící samosprávnou měnovou a kursovou politiku, zmírnit nebo dokonce odstraňovat negativní dopady asymetrického šoku. Fiskální politika zaujímá klíčové postavení mezi těmito přizpůsobovacími mechanismy (15). V případě asymetrického šoku mohou do jisté míry nahradit chybějící přizpůsobovací mechanismy právě automatické fiskální stabilizátory nebo diskreční opatření fiskální politiky. Tímto způsobem v případě ztráty samostatné měnové politiky přispívají ke stabilizaci ekonomiky. Při úvahách o připravenosti české ekonomiky na vstup do eurozóny, je nutné zohlednit výhled vývoje veřejných financí do budoucna (14).

Na trhu práce také probíhají důležité přizpůsobovací mechanismy. Pružnost trhu je sledována pomocí indikátorů mobility pracovní síly, stavu institucionálního prostředí nebo míry dlouhodobé nezaměstnanosti (15).

4 Vlastní práce

Obsahem vlastní práce bude vyhodnocení dotazníkového šetření ohledně přístupu obyvatel k přijetí eura. Dále bude práce obsahovat hodnocení přijímacích kritérií pro vstup do eurozóny z hlediska České republiky.

4.1 Vlastní dotazníkové šetření

Anonymní dotazníkové šetření mělo za úkol odpovědět na výzkumnou otázku, zdali jsou občané České republiky pro přijetí eura či nikoli. Osloveno bylo 200 respondentů, kteří byli rozděleni do dvou skupin. První skupinu tvořilo obyvatelstvo starší 18 let, druhá skupina obsahovala žáky základních škol. Dotazníkové šetření bylo prováděno pomocí dotazníků dostupných online a v papírové podobě. Šetření probíhalo 2 měsíce a obsahovalo 11 otázek pro první skupinu a 6 otázek pro skupinu druhou.

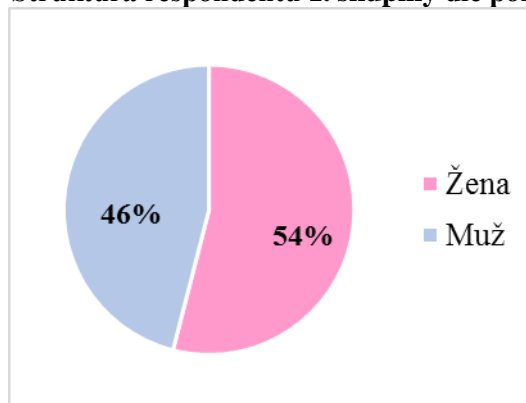
4.1.1 Výsledky dotazníkového šetření 1. skupiny

Dotazník byl rozdělen na dvě části, kdy první byla zaměřena na profil respondentů a druhá část se týkala samotných otázek ohledně přijetí eura, jeho výhod a nevýhod a povědomí dotázaných o euru.

První část dotazníku – profil respondentů

Pro upřesnění profilu respondentů první skupiny, bylo položeno 5 otázek. První otázka se týkala pohlaví. Ze 100 dotazovaných bylo 46 mužů a 54 žen. V následujícím grafu (Graf 1) je znázorněno procentuální složení respondentů 1. skupiny dle pohlaví.

Graf 1 - Struktura respondentů 1. skupiny dle pohlaví v %

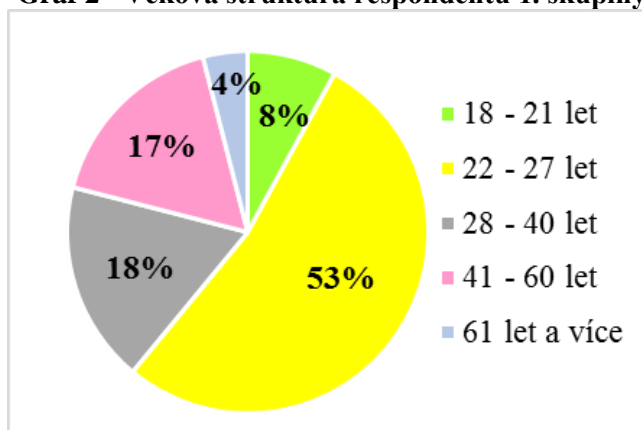
Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Druhá otázka byla zaměřena na věk. Odpovědi byly rozděleny do 5 skupin, první skupinou byli účastníci ve věku od 18 do 21 let, do které spadalo 8 respondentů.

Druhou skupinu tvořilo obyvatelstvo ve věku 22 až 27 let. Do této skupiny se spadalo nejvíce respondentů, celkem 53. Třetí skupina obsahovala obyvatelstvo ve věku 28-40 let, kam se zařadilo 18 účastníků. Čtvrtá skupina 41-60 let, měla jen 17 respondentů.

Poslední skupinou dotazovaných byly osoby ve věku 61 let a více, obsahovala pouze 4 respondenty. Celkové procentuální rozložení věkové struktury respondentů 1. skupiny, je přehledně zobrazeno v grafu (Graf 2).

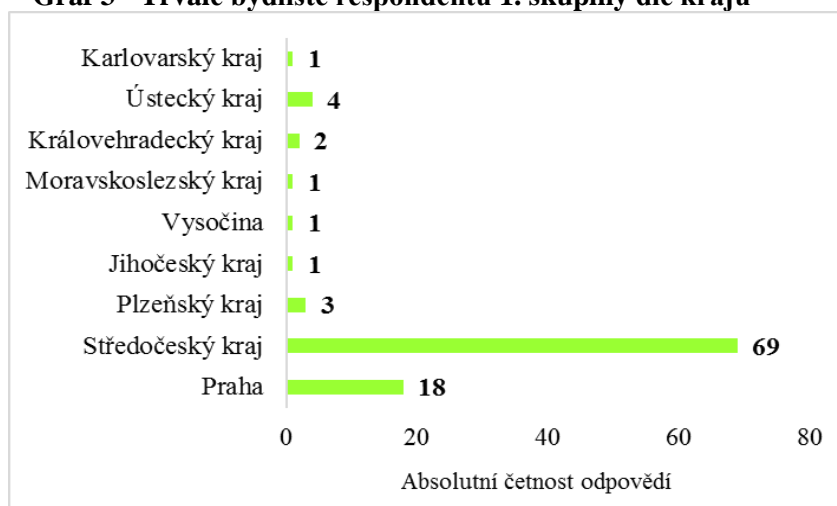
Graf 2 - Věková struktura respondentů 1. skupiny

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Třetí otázka měla za úkol rozdělit respondenty dle místa trvalého bydliště. Výchozím kritériem je rozložení České republiky, která se rozkládá na 14 krajů. Nejvíce dotazovaných se nachází na území Středočeského kraje. Na druhém místě byli obyvatelé hlavního města Prahy. Zbylé kraje měly jen zanedbatelné množství respondentů. Celkové rozložení trvalého bydliště respondentů 1. skupiny zobrazuje graf (Graf 3).

Graf 3 - Trvalé bydliště respondentů 1. skupiny dle krajů

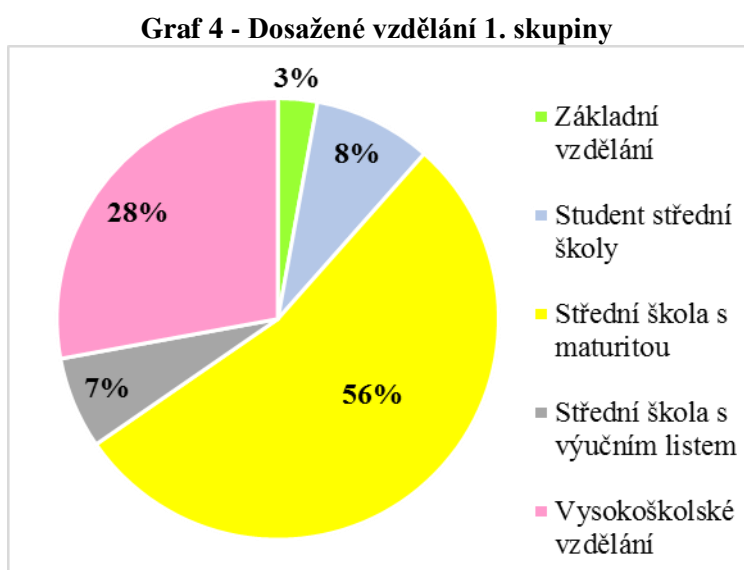
Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Čtvrtá otázka se zaměřila na dosažené vzdělání účastníků. Na výběr byly tyto možnosti:

- Základní vzdělání,
- Student střední školy,
- Střední škola s maturitou,
- Střední škola s výučním listem,
- Vysokoškolské vzdělání.

Většina dotázaných odpověděla na tuto otázku možností „Střední škola s maturitou“. Celkový přehled dosaženého vzdělání 1. skupiny je v grafu (Graf 4).

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

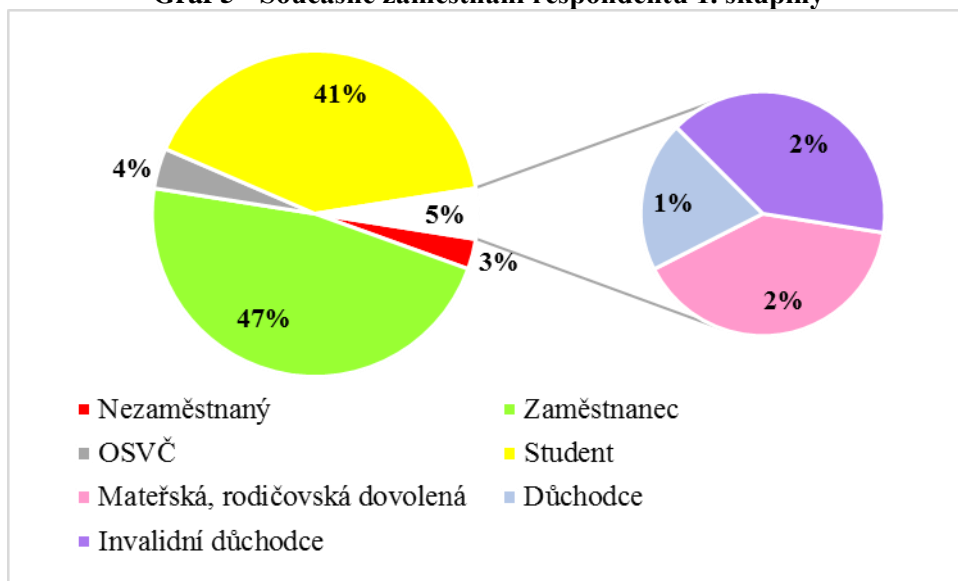
Profil respondentů uzavírá otázka zaměřující se na jejich současné zaměstnání. Respondenti měli na výběr z odpovědí:

- Nezaměstnaný,
- Zaměstnanec,
- Osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ),
- Student,
- Jiné.....

V odpovědi „Jiné“, bylo nutné vyplnit současný stav respondenta, který neodpovídal ani jedné z výše uvedených možností. V této odpovědi se sešly možnosti typu mateřská dovolená, rodičovská dovolená, důchodce a invalidní důchodce.

Graf (Graf 5) zobrazuje četnosti odpovědí dle současného zaměstnání respondentů 1. skupiny.

Graf 5 - Současné zaměstnání respondentů 1. skupiny

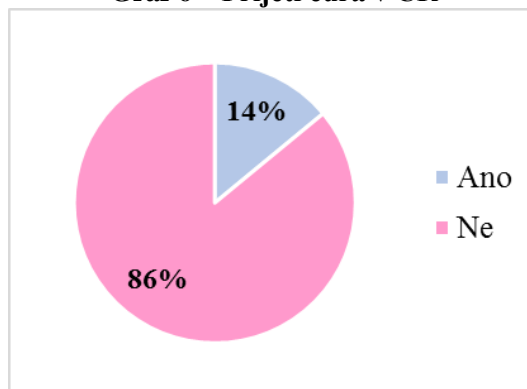

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Druhá část – otázky ohledně přijetí eura

První otázkou v druhé části dotazníkového šetření bylo, zdali jsou občané pro přijetí eura v ČR. Četnost odpovědí je uvedena v grafu (Graf 6).

Graf 6 – Přijetí eura v ČR

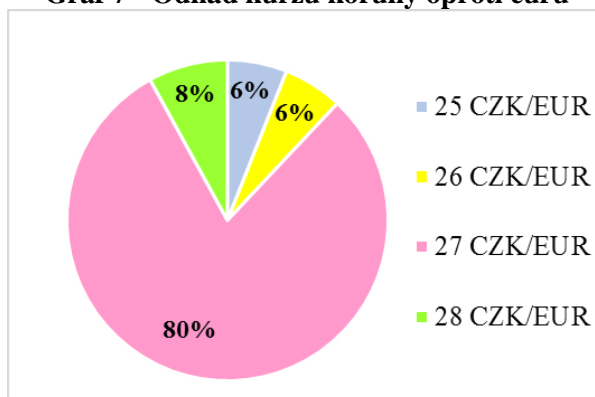

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Následující otázka byla zaměřena na povědomí o kurzu koruny oproti euru. Otázka byla položena tak, aby respondenti vyplnili svůj odhad.

Výsledky byly rozděleny do čtyř hodnot podle odpovědí. Celkový přehled odhadů kurzů koruny oproti euru je v grafu (Graf 7).

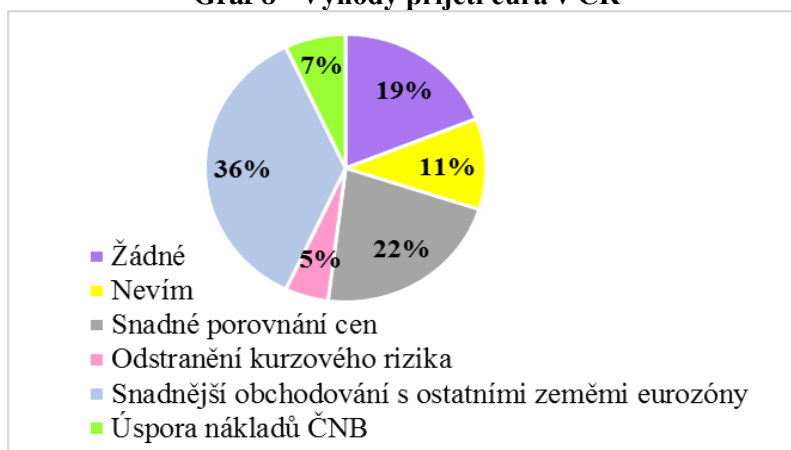
Graf 7 - Odhad kurzu koruny oproti euru

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka týkající se výhod, které by mohlo přijetí eura přinést pro českou ekonomiku, byla koncipována bez možností výběru a volné odpovědi přinesly mnoho zajímavých názorů. Většina dotazovaných viděla hlavní výhodu při obchodování s ostatními zeměmi eurozóny. Ale byli tam i takové názory, kdy pár dotazovaných nevidělo v přijetí žádné výhody, a dokonce poměrná část lidí nedokázala najít žádnou výhodu. Nejčastější odpovědi byly seskupeny podle názorů a jejich celkový přehled je v grafu (Graf 8).

Graf 8 - Výhody přijetí eura v ČR

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Čtvrtá otázka se týkala nevýhod, které by mohlo přijetí eura přinést pro českou ekonomiku. Tato otázka měla možnost volného vyjádření názoru. Sešlo se zde několik podobných odpovědí, které byly seskupeny do názorově podobných kategorií. Za nejčastější nevýhodu byla označována ztráta české měny a těžce si zvykat používat euro jako platidlo.

Další nejvíce zmiňovanou nevýhodou bylo zdražení statků a služeb, a s tím související nespokojenost občanů. Jen 9 % dotazovaných nevědělo o žádné nevýhodě a pouze 6 % respondentů nevidělo v zavedení eura nevýhodu. Celkový přehled nevýhod, které by přineslo přijetí eura v České republice je zobrazen v grafu (Graf 9).

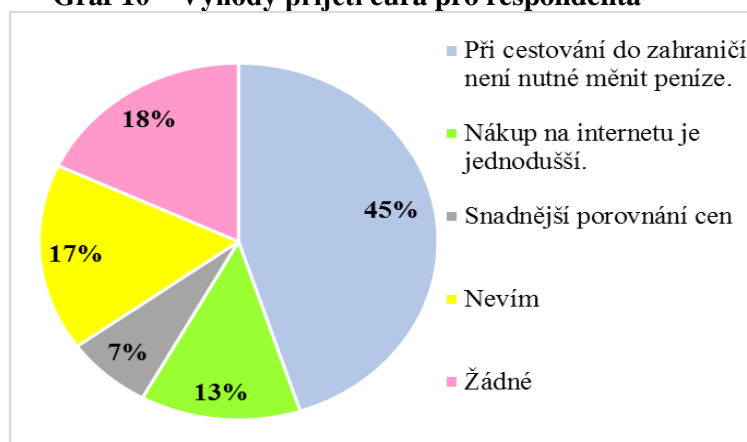
Graf 9 - Nevýhody, které by přineslo přijetí eura v ČR

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Pátá otázka zjišťovala, v jakých ohledech by bylo zavedení eura pro respondenty prospěšné. Zde se naprostá většina respondentů shodovala v odpovědích. Prospěšnost vidí především při snadnějším cestování po Evropské unii, odpadá totiž nutnost měnit české koruny za eura. Jedním z dalších zmiňovaných výhod bylo jednodušší nakupování na internetu a také v pohodlnějším srovnání cen při nakupování v cizině. Vyhodnocení otázky zaměřující se na výhody přijetí eura pro respondenta je zobrazeno v grafu (Graf 10).

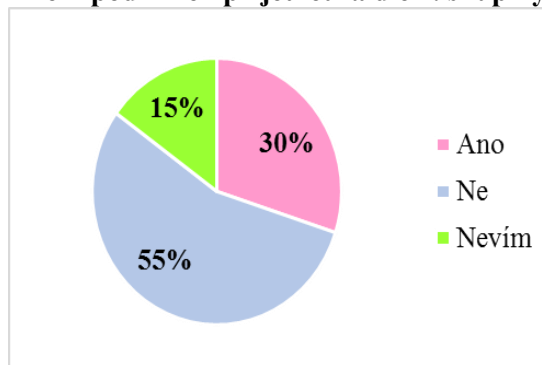
Graf 10 – Výhody přijetí eura pro respondenta

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poslední otázka se zaměřuje na povědomí o plnění podmínek přijetí eura Českou republikou. Na výběr bylo ze 3 možností. Většina dotazovaných se domnívala, že Česká republika neplní podmínky přijetí eura. Celkový procentuální přehled je v grafu (Graf 11).

Graf 11 - Plnění podmínek přijetí eura dle 1. skupiny v %

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

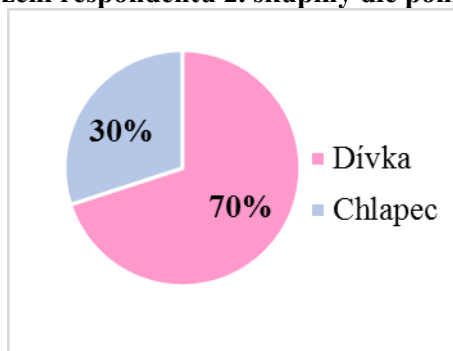
4.1.2 Výsledky dotazníkového šetření 2. skupiny

Dotazník byl rozdělen na dvě části, kdy první byla zaměřena na profil respondentů a druhá se týkala samotných otázek ohledně přijetí eura, povědomí o kurzu a podmínek přijetí.

První část dotazníku – profil respondenta

Do druhé skupiny respondentů spadali žáci druhého stupně základních škol. Proto bylo zapotřebí jen 3 otázek týkajících se profilu respondenta. První otázka se týkala pohlaví. Ze 100 dotazovaných bylo 30 chlapců a 70 dívek. V grafu (Graf 12) je znázorněno procentuální složení respondentů 2. skupiny šetření dle pohlaví.

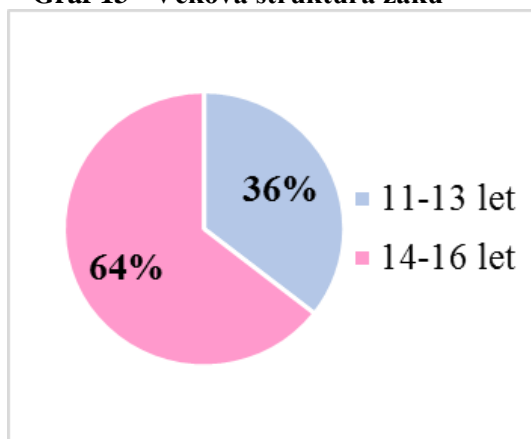
Graf 12 - Složení respondentů 2. skupiny dle pohlaví v %

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Druhá otázka byla zaměřena na věk žáků. Na výběr bylo ze dvou možností 11-13 let a 14-16 let. Věková struktura dotazovaných žáků je podrobně zobrazena v grafu (Graf 13).

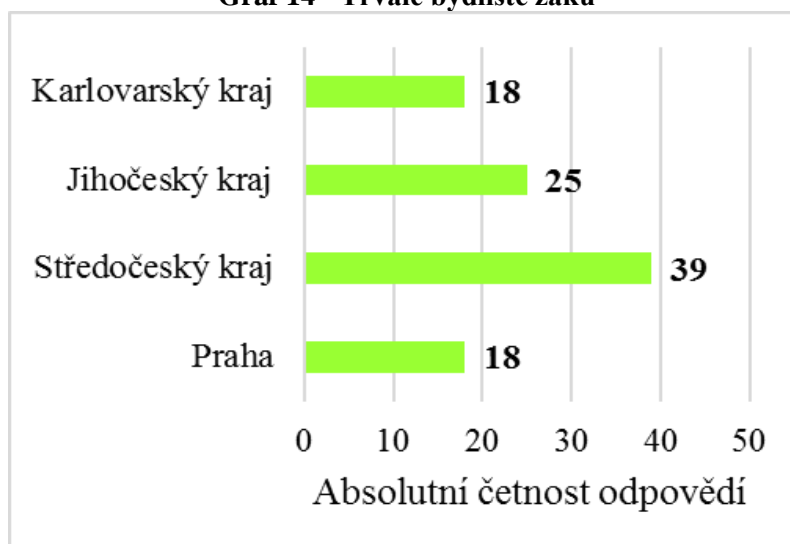
Graf 13 - Věková struktura žáků

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poslední otázka dokreslující profil žáků byla zaměřena na trvalé bydliště. Odpovědi byly seskupeny dle krajů. Nejvíce žáků označilo za své trvalé bydliště Středočeský a Jihočeský kraj. Přehled všech odpovědí na otázku týkající se trvalého bydliště je uveden v grafu (Graf 14).

Graf 14 - Trvalé bydliště žáků

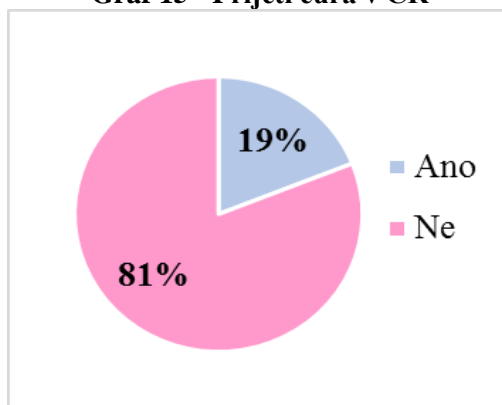

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Druhá část dotazníku – otázky ohledně přijetí eura

První otázkou dotazníkového šetření bylo, zdali jsou žáci pro přijetí eura v České republice. Četnost odpovědí je uvedena v grafu (Graf 15).

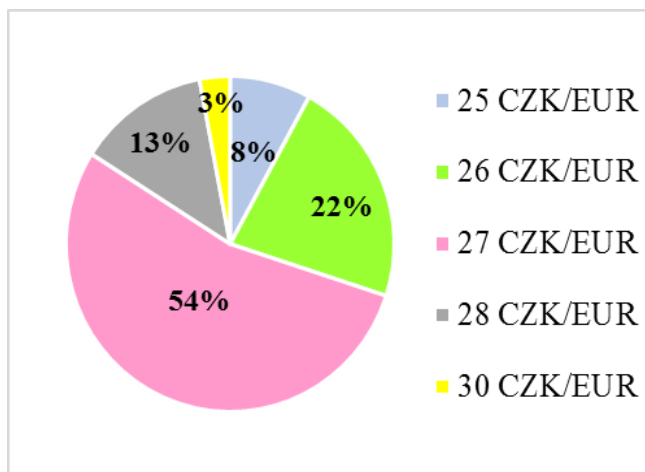
Graf 15 - Přijetí eura v ČR

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Druhá otázka byla zaměřena na povědomí žáků o kurzu CZK/EUR. Otázka byla koncipována tak, aby žáci vyplnili svůj odhad. Výsledky byly rozděleny do 5 hodnot dle odpovědí. Celkový přehled odhadů kurzů koruny oproti euru je v grafu (Graf 16).

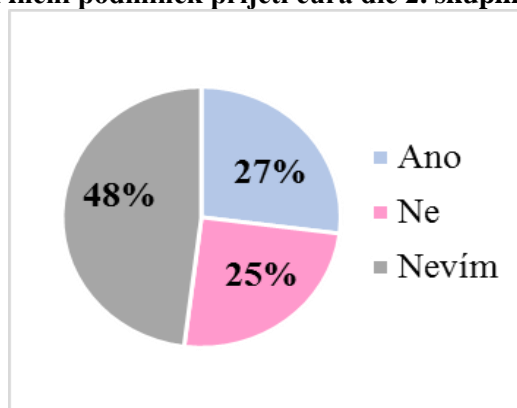
Graf 16 - Odhady kurzu CZK/EUR

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poslední otázka se zabývala povědomím o plnění podmínek pro přijetí eura Českou republikou. Četnost jednotlivých odpovědí je uvedena v grafu (Graf 17).

Graf 17 - Plnění podmínek přijetí eura dle 2. skupiny v %

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

4.1.3 Shrnutí dotazníkového šetření

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, zdali jsou občané České republiky pro přijetí eura či nikoli. Celkem 86 % studentů středních škol a obyvatelů ČR starších 18 let je proti přijetí eura. Žáci druhého stupně základních škol se shodovali na odpovědi, proti přijetí eura bylo 81 %. Na otázku týkající se výše kurzu odpovědělo správně 80 % respondentů z první skupiny a pouze 56 % ze skupiny druhé. Z odpovědí vyplývá, že první skupina má větší přehled o kurzu koruny oproti euru než skupina druhá, kdy několik dotázaných podhodnotilo kurz. Z toho se dá usuzovat, že první skupina se zajímá o aktuální stav kurzu a pravidelně používají euro v platebním styku. Překvapivé bylo, že druhá skupina dotázaných ve věku od 11 do 16 let měla správný přehled o aktuálním kurzu. Z toho je patrné, že mají snadnější přístup k informacím a platba eurem nebo měna euro se jich týká více, než jsem předpokládala.

Na otázku plnění podmínek pro přijetí eura odpovídalo 55 % respondentů z první skupiny správně, že Česká republika podmínky neplní. Pouze 15 % si nebyla jista plněním a vybrala možnost nevím. Ve druhé skupině nedokázalo jednoznačně odpovědět 48 % dotázaných a 25 % si myslí, že Česká republika podmínky neplní.

Porovnáním obou skupin, dojdeme závěru, že ačkoliv 48 % dotázaných ze skupiny od 11 do 16 let nedokázalo odpovědět, sešlo se méně špatných odpovědí než ve skupině první. Na první pohled se může zdát, že se jednalo o čistě náhodný tip, ale musíme brát v potaz, že mladší generace má díky stále dostupnějším technologiím čím dál tím bližší přístup k informacím. Vyšší počet správných odpovědí tedy poukazuje, že žáci mají lepší přehled a moderní technologie může být využívána správným způsobem.

Zajímavým zjištěním bylo, že respondenti odpovídající na otázku přijetí eura kladnou odpovědí, viděli v přijetí také nevýhody. Nejčastější uváděnou nevýhodou, pak byla ztráta samostatné měnové politiky, obávaná inflace, vyšší závislost na EU, nemožnost měnových intervencí a ekonomické problémy způsobené nestabilitou eura. Pouze jeden respondent neviděl v přijetí eura nevýhody. Výše jmenované nevýhody zmiňovali i respondenti, kteří byli proti přijetí eura, ale tito respondenti považovali uvedené nevýhody za zásadní, takže jejich odpověď byla nepřijmout euro jako měnu.

4.2 Vyhodnocení plnění maastrichtských kritérií ČR

Ze závazku České republiky vzniklého po vstupu do Evropské unie vyplývá povinnost plnit maastrichtská kritéria. Plnění těchto kritérií Českou republikou je přibliženo v následujících kapitolách.

4.2.1 Kritérium cenové stability

Při vstupu do Evropské unie v roce 2004 se České republice nepodařilo splnit kritérium cenové stability. Aby bylo kritérium splněno, nesmí být překročeno o více než 1,5 procentního bodu míry inflace. V letech 2005 a 2006 již ČR kritérium plnila. Z výhledu ČNB se očekávalo porušení kritéria, v případě zachování tehdejšího inflačního cíle ve výši 3 %. V letech 2007 a 2008 už ČR opět kritérium neplnila. Hlavní příčinou byly proinflační šoky, týkajících se úpravy nepřímých daní. Tyto šoky dočasně, ale významně posunuly inflaci, a ta se dostala až nad hodnotu kritéria. V roce 2009 dochází k eliminaci těchto šoků a snížení inflace k hodnotám dovolující opětovné plnění kritéria až do roku 2012. V tomto roce se nepodařilo kritérium plnit především kvůli zvýšení snížené sazby daně z přidané hodnoty. V roce 2015 činila průměrná míra inflace pouze 0,3 %, v historii samostatné České republiky byla druhá nejnižší, ovšem v rámci EU patřila k vyšším mírám inflace. Jak je vidět v tabulce (Tabulka 3), kritérium cenové stability Česká republika od roku 2013 plní bez problémů a plnění se dá očekávat i v následujících letech.

Tabulka 3 - Kritérium cenové stability

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kritérium	2,4	2,5	2,9	2,8	4,1	1,5	2,4
ČR	2,7	1,6	2,1	3,0	6,3	0,6	1,2
Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kritérium	3,1	3,1	1,8	1,3	0,6	1,1	2,3
ČR	2,1	3,5	1,4	0,4	0,3	0,6	1,5

Zdroj: Vlastní zpracování dle (12) (47) (48) (49) (50)

4.2.2 Kritérium směnného kurzu

Česká republika nemůže být hodnocena podle kritéria směnného kurzu, protože se prozatím nezapojila do kurzového uspořádání ERM II. Zapojení do ERM II lze v České republice očekávat až po ujasnění vhodného načasování vstupu do eurozóny. Toto rozhodnutí závisí na vládě České republiky. Plnění tohoto kritéria lze alespoň očekávat vzhledem k trendovému posilování české koruny.

4.2.3 Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb

Kritérium je plněno, pokud průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba, nepřekračovala o více než 2 procentní body průměrnou úrokovou sazbu tří členských států, jež dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků.

Faktory, které se zúročují v nízkých rizikových přírážkách ve výnosech vládních dluhopisů má ČR pod kontrolou, jsou to stabilní kurz, příznivá obchodní bilance, bezpečná míra zadluženosti a nízká míra inflace. Kritérium úrokových sazeb je prvním z kritérií, které Česká republika zatím vždy a bez problémů plnila, jeho podrobné plnění je zobrazeno v tabulce (Tabulka 4).

Tabulka 4 - Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kritérium	5,8	5,4	6,2	6,4	6,2	5,9	6,0
ČR	4,9	3,5	3,8	4,3	4,6	4,8	4,2
Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kritérium	5,3	5,1	6,4	3,8	3,8	3,9	6,1
ČR	3,7	2,8	2,1	1,6	0,6	0,7	1,2

Zdroj: Vlastní zpracování dle (12) (47) (48) (49) (50)

4.2.4 Kritérium veřejného dluhu

Před vstupem do EU v letech 2001-2003 po výrazném navýšení veřejného dluhu, které bylo zapříčiněno započtením vládních záruk a převzetím závazků konsolidačních agentur, se deficit vládního sektoru ustálil okolo úrovně 30 % hrubého domácího produktu. Od roku 2009, po začátku světové finanční krize doprovobené hospodářskou recesí, začal prudce narůstat.

Kritérium veřejného dluhu je druhým z kritérií, které Česká republika dlouhodobě a bez problémů plní, ovšem rezerva pro plnění kritéria veřejného dluhu se pomalu zmenšuje. Zadluženost ČR zůstává v porovnání s průměrem EU relativně nízká. Plnění kritéria je zobrazeno v tabulce (Tabulka 5).

Tabulka 5 - Kritérium veřejného dluhu

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kritérium	60	60	60	60	60	60	60
ČR	38,6	29,8	29,6	29	30	35,3	37,8
Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kritérium	60	60	60	60	60	60	60
ČR	40,8	44,7	44,9	42,2	40,3	38,6	38,5

Zdroj: Vlastní zpracování dle (12) (47) (48) (49) (50)

4.2.5 Kritérium veřejného deficitu

Krátce po vstupu České Republiky do Evropské unie v roce 2004 byla s ČR zahájena procedura při nadměrném schodku. Ukončena byla o 4 roky později v červnu 2008. Procedura při nadměrném schodku byla opět zahájena v prosinci 2009 s doporučením snížit poměr deficitu vládního sektoru k HDP udržitelným a věrohodným způsobem pod 3 % do roku 2013. V období let 2010-2013 se vláda snažila o upevnění veřejných rozpočtů, z tohoto důvodu pak deficit vládních institucí, po nepřihlédnutí k jednorázovým vlivům, postupně klesal. Díky klesání mohla být s ČR v červnu 2014 procedura při nadměrném schodku ukončena. Od roku 2014 Česká Republika snížila hodnotu vládního deficitu pod referenční hodnotu a opět plní kritérium pro velikost vládního deficitu, viz tabulka (Tabulka 6).

Tabulka 6 - Kritérium veřejného deficitu

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kritérium	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3
ČR	-3	-3,6	-2,7	-0,7	-2,7	-5,8	-4,8
Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kritérium	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3
ČR	-3,3	-4	-1,2	-1,9	-0,6	-0,2	-0,2

Zdroj: Vlastní zpracování dle (12) (47) (48) (49) (50)

5 Zhodnocení a doporučení

Následující kapitola se zabývá výhodami a nevýhodami, které mohou nastat po přijetí eura a dopad na ekonomiku a občany České republiky po jeho zavedení.

5.1 Výhody společné měny

Na výhody společné měny se dá pohlížet ze dvou úhlů. Tím prvním je z pohledu ekonomiky státu a výhod, které pro ni plynou z přijetí eura. Druhým úhlem pohledu jsou výhody pro obyvatele státu.

5.1.1 Výhody pro ekonomiku ČR

Ekonomický růst je hlavním důvodem zavádění společné měny, dá se tedy považovat za výhodu pro českou ekonomiku. Pokud by byl tento růst dlouhodobý, dalo by se očekávat i navyšování důchodů podniků i obyvatel, které by vedlo ke zkvalitnění života.

Další výhodou je zlepšení mezinárodních obchodních vztahů. Jednotná měna zajistí snížení transakčních nákladů a zvýšení transparentnosti cen. V obchodních vztazích s eurozónou se odstraní kurzová rizika a v mezinárodním obchodě se alespoň sníží. Dalo by se očekávat silnější provázání a orientace obchodu na Západní Evropu.

5.1.2 Výhody pro obyvatele

Hlavní výhodou pro obyvatele je pohodlné cestování. Odpadají starosti s výměnou hotovosti a vyvarují se tak nevýhodnému kurzu. Část obyvatel využívá při placení v zahraničí platební kartu. Po zavedení zmizí bankovní poplatky za převod české měny na euro. Někteří občané při častějších transakcích se zahraničím využívají ke svému stávajícímu účtu i druhý devizový účet, tím vznikají náklady na vedení dalšího účtu, popřípadě bankovní poplatky na převod peněz mezi účty. A i přes zavedení jednotných oblastí pro platby v eurech v rámci EU, tzv. SEPA plateb (Single euro payments area), které se snaží zrychlit přesun a snížit bankovní poplatky, dojde k zjednodušení zadávání plateb.

Zavedením eura se zvýší transparentnost cen a pro obyvatele by bylo snadnější porovnat ceny statků a služeb. Zejména pak pro obyvatele, kteří žijí poblíž hranic s Německem, Rakouskem a Slovenskem a mají tak snazší možnost v těchto zemích nakupovat.

5.2 Nevýhody společné měny

Na nevýhody spojené se zavedením společné měny bude nahlíženo stejným pohledem. První úhel je z pohledu ekonomiky ČR a druhý z pohledu obyvatel.

5.2.1 Nevýhody pro ekonomiku ČR

Obávaným rizikem po vstupu do eurozóny je pádivá inflace nebo dokonce hyperinflace. Tato inflace by mohla být pro menší podniky likvidační, větší podniky by omezily domácí investice a raději by investovaly na zahraničních trzích. Problém ovšem může způsobit i mírná inflace, pokud není obyvateli očekávána. Proto zasahuje Česká národní banka, aby zamezila hrozbám pádivé nebo neočekávané míry inflace.

Po vstupu do eurozóny ztratí ČR možnost provádět samostatnou měnovou politiku, prostřednictvím České národní banky. Po vstupu do eurozóny by ČNB přišla o možnost zamezit hrozbám, tuto i ostatní funkce by převzala Evropská centrální banka. ECB by ovlivňovala také výše úrokových sazeb. Česká republika by se stala ještě více závislou na Evropské unii, dle kritéria soudržnosti by pak nesla vyšší podíl nákladů na chodu Evropské unie.

Další nevýhodou je ztráta měnové suverenity, s tím souvisí náročné stahování bankovek a mincí z oběhu, jejich skladování, přeprava a v neposlední řadě ochrana staženého oběživa. Tisk, ražba nové měny a její distribuce a ochrana bude také pro Českou národní banku velmi nákladná. Další investice bude třeba pro zajištění informační kampaně, reklamy, provozu informačních telefonních linek, internetových stránek a jiné spojené se zvýšením povědomí obyvatel o přechodu na jinou měnu.

Období duálního označování cen s sebou přinese také mnoho nákladů, kdy obchodníci budou muset přepočítat všechny ceny dle přepočítacího koeficientu a udržovat obě ceny aktuální rok po zavedení eura. Můžu jmenovat například tvorbu a tisk nových katalogů, ceníků, zakoupení nových rozšiřujících modulů softwaru hlídajících duální ceny a jiné.

5.2.2 Nevýhody pro obyvatele

Pro část obyvatel by mohlo být problémem zvyknout si přemýšlet o měně v eurech místo v korunách, jak byli doposud zvyklí. Tato změna by zasáhla především starší obyvatelstvo a konzervativní jedince, kteří se těžko přizpůsobují změnám.

Dalším faktem by byla skutečnost, že výše příjmu v řádu desetitisíců korun se po přepočtu změní na částky v řádu tisíců či pouze stovek. Změna by s sebou mohla nést i riziko existenční krize pro obyvatele, kteří by se svým neuváženým krokem mohli dostat do finančních problémů. Domnívám se, že by mohla část obyvatelstva nekontrolovatelně utrácet, na první pohled se zdá, že došlo ke zlevnění. Co dříve stálo 1000 Kč, by po zavedení eura odpovídalo zhruba 37 EUR, a pro mnohé by se přepočtená cena stala lákavější. V přechodném období by pro lepší orientaci mělo pomoci duální označování cen, které je přímo stanoveno v Národním plánu zavedení eura. V tomto plánu je zaměření i na stanovení přepočítacího koeficientu, který by měl zabránit nepoctivým obchodníkům zvyšovat ceny. Koeficientem budou také přepočteny důchody obyvatel a zůstatky na běžných a spořicíh účtech. Nastavení přepočítacího koeficientu je velmi důležité, jeho nesprávné stanovení, by mohlo peněžní prostředky podhodnotit a připravit tak mnoho lidí o značné finanční prostředky.

V neposlední řadě by se muselo zohlednit doslovné zatížení peněženek obyvatel. Euro používá stále centy. Vraceli bychom se zpátky k drobné kovové měně, kterou ČNB v posledních letech stahovala z oběhu.

6 Závěr

Přijetí eura v České republice je důležitým tématem, které se dotýká nás všech. Z dotazníkového šetření vyplývá, že 86 % studentů středních škol a obyvatel starších 18 let a 81 % žáků 2. stupně základních škol je proti zavedení eura v České republice.

Z výsledků dotazníkového šetření je patrné, že obyvatelé nemají přehled o plnění maastrichtských kritérií. Pouze 15 % z první skupiny dotazovaných a až 48 % z druhé skupiny dotazovaných neví, zdali Česká republika plní podmínky pro přijetí eura.

Maastrichtská kritéria můžeme rozdělit na ty, které ČR plní bez problémů po celou dobu a na problémová kritéria, jež se vyznačují nestálostí v plnění. Mezi problémová kritéria můžeme zařadit kritérium cenové stability a kritérium veřejného deficitu. V současnosti jsou obě kritéria plněna, ovšem výkyvy v jejich plnění nejsou v souladu s podmínkou dlouhodobé udržitelnosti plnění. Naopak bezproblémová kritéria, kam můžeme zařadit kritérium dlouhodobých úrokových sazeb a kritérium veřejného dluhu jsou dlouhodobě plněna. Jediným kritériem, které doposud Česká republika neplní, je kritérium směnného kurzu. Pokud by se Česká republika v roce 2018 zapojila do mechanismu směnných kurzů a splňovala nadále všechny podmínky, dalo by se přijetí eura očekávat již v roce 2020. Shrnutím jednotlivých kritérií, zjistíme, že Česká republika v současné době neplní všechny podmínky a zavedení eura v nejbližší době není možné.

Z druhé části práce je patrná hlavní nevýhoda pro českou ekonomiku, kterou je ztráta samostatné měnové politiky. Členství v eurozóně by vyvolalo mnoho nákladů spojené se stažením české koruny a zavedením eura. Naopak hlavní výhodou by mohl být ekonomický růst a s ním související zvyšování kvality životní úrovně v České republice. Zavedením eura se dá očekávat zlepšení mezinárodních obchodních vztahů, především se zeměmi eurozóny. Zde by odpadalo riziko kurzových rozdílů a snížily by se tak transakční náklady. Hlavní výhodou pro obyvatelstvo je pohodlné cestování, s tím související úspora peněz a času. K nesporným výhodám patří také nakupování na internetu, snížení kurzových rozdílů a vyšší transparentnost cen. Nevýhodami by pak bylo nutné přeorientování myšlení z českých korun na euro. Tento problém by mělo usnadnit duální označování cen.

V poslední době se velmi diskutuje o důsledcích referenda, které těsným výsledkem hlasovalo o vystoupení Velké Británie z Evropské unie. Vzniklé dopady na společnou ekonomiku a měnu můžeme zatím pouze odhadovat.

Česká republika je ve velmi dobré ekonomické kondici a dá se očekávat budoucí plnění maastrichtských kritérií a analýz sladění pro vstup do eurozóny. Avšak většina lidí nesouhlasí se zavedením eura a dle mého porovnání převažují nevýhody po přijetí nad výhodami, z čehož vyplývá, že nejen česká ekonomika, ale i obyvatelstvo ČR není ještě připraveno zavést a používat euro jako svoji měnu. Po zvážení vzniklé situace a nákladů, které by přijetí eura s sebou přineslo, se dá předpokládat, že nebude vyvíjen vládní tlak na rychlé přijetí eura.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Tištěné dokumenty

1. BALDWIN, Richard E. a Charles WYPLOSZ. *Ekonomie evropské integrace*. 1. vyd. Přeložil Stanislav ŠAROCH. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1807-1.
2. BRŮŽEK, Antonín, Gabriela SMRČKOVÁ a Martin ZÁKLASNÍK. *Evropská měnová integrace a Česká republika*. Praha: Velryba, 2007. Podnikání a management. ISBN 978-80-85860-19-1.
3. ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ. *Základy financí*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3669-3.
4. DĚDEK, Oldřich. *Doba eura: úspěchy i nezdary společné evropské měny*. Praha: Linde Praha, 2014. Monografie (Linde). ISBN 978-80-7201-933-5.
5. HELÍSEK, Mojmír. *Euro v ČR z pohledu ekonomů*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-182-3.
6. LACINA, Lubor a Petr ROZMAHEL. *Euro: ano-ne?*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2010. *Ekonomie studium*. ISBN 978-80-87197-26-4.
7. PEČINKOVÁ, Ivana, ed. *Euro versus koruna: rizika a přínosy jednotné evropské měny pro ČR*. 2., rozš. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2008. ISBN 978-80-7325-138-3.
8. PLCHOVÁ, Božena, Josef ABRHÁM a Mojmír HELÍSEK. *Česká republika a EU: ekonomika - měna - hospodářská politika*. 1. vyd. Praha: Krigl, 2010. ISBN 978-80-86912-39-4.

7.2 Elektronické dokumenty

9. *Konvergenční program České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo financí, 2016, 1x ročně [cit. 2017-02-25]. ISSN 1804-798X. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/pristoupeni-cr-k-eurozone/konvergenčni-program/2016/konvergenčni-program-ceske-republiky-24860>.
10. *Národní plán zavedení eura v České republice*. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2007. ISBN 978-80-85045-35-2.
11. *Úřední věstník Evropské unie* [online]. C 326. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2012 [cit. 2016-10-23]. ISSN 1977-0863. Dostupné z: http://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/c_32620121026cs.pdf
12. *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou: prosinec 2016* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, Česká národní banka, 2016, 12(1) [cit. 2016-02-14]. ISSN 2336-5110. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/sladenost>.

13. Analýzy sladění. *Zavedení eura v České republice* [online]. Praha: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., 2013 [cit. 2016-10-14]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/plneni-vstupnich-podminek/analyzy-sladenosti>.
14. Analýzy stupně ekonomické sladění České republiky s eurozónou [online]. Praha: Česká národní banka, 2013, (1) [cit. 2016-11-25]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/menova_politika/strategie_dokumenty/download/analyzy_sladenosti_2013.pdf.
15. Analýzy stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou. *Zavedení eura v České republice* [online]. Praha: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., 2013 [cit. 2016-10-14]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/studenti/analyza-stupne-ekonomicke-sladenosti-cr-2003>.
16. *Businessinfo.cz: Harmonogram zavedení eura v ČR* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2008 [cit. 2017-01-15]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/harmonogram-zavedeni-eura-cr-3284.html>.
17. Členské státy Evropské unie. In: *European union: Zastoupení v České republice* [online]. Praha: European union, 2016 [cit. 2016-10-14]. Dostupné z: http://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries_en.
18. Duální označování. *Zavedení eura v České republice* [online]. Praha: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., 2013 [cit. 2016-12-18]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura/dualni-oznacovani>.
19. Euro v ČR: Národní komunikační skupina pro zavedení eura v ČR. *Euroskop.cz: Věcně o Evropě* [online]. Praha: Mgr. Marie Bydžovská, c2015-2016 [cit. 2016-12-17]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/786/sekce/euro-v-cr/>.
20. Euro. *Česká národní banka* [online]. Praha: Česká národní banka, c2003-2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni_vztahy/euro/.
21. Euro. *Evropská unie* [online]. Praha: European Documentation Centre of University of Economics, 2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: http://europa.eu/european-union/about-eu/money/euro_cs.
22. Eurobankovky série Europa. *Evropská centrální banka: Eurosystem* [online]. Brussels: European Central Bank, c2016 [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/euro/banknotes/europa/html/index.cs.html>.
23. Eurobankovky. *Naše měna* [online]. Brussels: European Commission - Directorate-General for Economic and Financial Affairs, c2016 [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <http://www.nove-eurobankovky-cs.eu/Eurobankovky/Eurobankovky/Nov%C3%A1-bankovka-50%C2%A0E2%82%AC>.
24. Euromince. *Naše měna* [online]. Brussels: European Commission - Directorate-General for Economic and Financial Affairs, c2016 [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <http://www.nove-eurobankovky-cs.eu/Euromince/Euromince2/Spole%C4%8Dn%C3%A9-strany/%E2%82%AC1>.

25. Fakta a čísla o Evropské unii: Historie hospodářské a měnové unie. *Evropský parlament* [online]. Bruxelles, Strasbourg, Luxembourg: Dirk Verbeken, 2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_4.1.1.html.
26. Hospodářská a měnová politika v EU. *Česká národní banka* [online]. Praha: ČNB, c2003-2016 [cit. 2016-10-12]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni_vztahy/cr_eu_integrace/.
27. Hospodářská a měnová unie. *Euroskop.cz: Věcně o Evropě* [online]. Praha: Mgr. Vítězslava Fričová, c2015-2016 [cit. 2016-10-12]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/674/sekce/hospodarska-a-menova-unie/>.
28. Hospodářská a měnová unie: Etapy Hospodářské a měnové unie. *Evropská centrální banka: Eurosystem* [online]. Frankfurt am Main: Evropská centrální banka, c2016 [cit. 2016-10-14]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/ecb/history/emu/html/index.cs.html>.
29. Hospodářské a finanční věci: Euro ve světě. *Evropská komise* [online]. Brusel: Evropská komise, 2016 [cit. 2016-12-14]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/world/index_cs.htm.
30. Hospodářské a finanční věci: Hospodářská a měnová unie. *Evropská komise* [online]. Brusel: Evropská komise, 2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/emu/index_cs.htm.
31. Konvergenční program. *Zavedení eura v České republice* [online]. Praha: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., 2016 [cit. 2016-12-17]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/dokumenty/vladni-materialy/konvergenčni-program>.
32. Konvergenční zprávy. *Zavedení eura* [online]. Praha: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., 2016 [cit. 2016-10-14]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/dokumenty/dokumenty-ek-a-ecb/konvergenčni-zpravy>.
33. Kritéria konvergence. *Česká národní banka* [online]. Praha: ČNB, c2003-2016 [cit. 2016-12-18]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni_vztahy/cr_eu_integrace/eu_integrace_04.html.
34. Kritérium směnného kurzu. *Zavedení eura v České republice* [online]. Praha: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., 2013 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/plneni-vstupnich-podminek/kriterium-smenneho-kurzu>.
35. Kritérium veřejného deficitu. *Zavedení eura v České republice* [online]. Praha: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., 2013 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/plneni-vstupnich-podminek/kriterium-verejneho-deficitu>.

36. Kritérium veřejného dluhu. *Zavedení eura v České republice* [online]. Praha: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., 2013 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/plneni-vstupnich-podminek/kriterium-verejneho-dluhu>>.
37. Mezinárodní měna. *Zavedení eura v České republice* [online]. Praha: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., 2014 [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurozona/mezinarodni-mena>>.
38. Mezinárodní světový fond přijal čínský jüan mezi hlavní světové měny. *IDnes.cz: Ekonomika* [online]. Praha: ČTK, iDNES.cz, c1999-2016 [cit. 2016-12-14]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/mmf-cisky-juan-bude-patrit-do-kose-hlavnich-svetovych-men-pzl/eko-zahranicni.aspx?c=A151130_192100_eko-zahranicni_jkk>.
39. Národní koordinační skupina pro zavedení eura v ČR rozhodla o variantě zavedení eura. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. Praha: oddělení 2101 - Tiskové, 2006 [cit. 2016-12-18]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2006/2006-06-30-tiskova-zprava-5894-5894>>.
40. NÁRODNÍ KOORDINAČNÍ SKUPINA PRO ZAVEDENÍ EURA V ČR. Volba scénáře zavedení eura v České republice [online], 2006 [cit. 2016-12-18] Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/dokumenty/vladni-materialy/ostatni-dokumenty>>.
41. Národní plán zavedení eura v ČR zveřejněn na internetu. *Česká národní banka* [online]. Praha: ČNB, 2007 [cit. 2016-12-17]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/tiskove_zpravy_cnb/2007/070417_tz_na_rodni_plan_zavedeni_eura.html>.
42. Pracovní skupiny NKS. *Zavedení eura v České republice* [online]. Praha: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., c2013 [cit. 2016-12-17]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/narodni-koordinacni-skupina/pracovni-skupiny-nks>>.
43. Přepočtení peněžních částek. *Zavedení eura v České republice* [online]. Praha: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., 2013 [cit. 2016-12-18]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura/prepocet-peneznich-castek>>.
44. Scénář přijetí eura. *Zavedení eura v České republice* [online]. Praha: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., 2013 [cit. 2016-12-18]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura/scenar-prijeti-eura>>.
45. Stažení korunového oběživa. *Zavedení eura v České republice* [online]. Praha: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., 2014 [cit. 2016-12-18]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura/stazeni-korunoveho-obeziva>>.
46. The euro. *Denominations*. [online]. Frankfurt am Main: European Central Bank, c2017 [cit. 2017-01-18]. Dostupné z: <http://www.ecb.europa.eu/euro/banknotes/denominations/html/index.en.html>>.

47. *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR a ČNB, 2012, (1) [cit. 2016-11-25]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/pristoupeni-cr-k-eurozone/maastrichtska-kriteria-a-sladenost-cr/2012/vyhodnoceni-plneni-maastrichtskych-konve-10364>>.
48. *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR a ČNB, 2008, (1) [cit. 2016-11-25]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/pristoupeni-cr-k-eurozone/maastrichtska-kriteria-a-sladenost-cr/2008/vyhodnoceni-plneni-maastrichtskych-konve-1079>>.
49. *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR a ČNB, 2006, (1) [cit. 2016-11-25]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/pristoupeni-cr-k-eurozone/maastrichtska-kriteria-a-sladenost-cr/2006/vyhodnoceni-plneni-maastrichtskych-konve-1077>>.
50. *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR a ČNB, 2010, (1) [cit. 2016-11-25]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/pristoupeni-cr-k-eurozone/maastrichtska-kriteria-a-sladenost-cr/2010/vyhodnoceni-plneni-maastrichtskych-konve-1081>>.
51. Výkladový slovníček. *Zavedení eura* [online]. Praha, c2013 [cit. 2016-10-14]. Dostupné z: <<http://www.zavedenieura.cz/cs/vykladovy-slovnicek/k-2339>>.
52. Zavedení eurového oběživa. *Zavedení eura v České republice* [online]. Praha: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., 2014 [cit. 2016-12-18]. Dostupné z: <<http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura/zavedeni-euroveho-obeziva>>.

8 Přílohy

Příloha A - Náhled euromincí a eurobankovek	I
Příloha B - Ukázka vlastního dotazníkového šetření	IV
Příloha C - Ukázka vlastního dotazníkového šetření pro základní školy	VI
Příloha D - Výsledky vlastního dotazníkového šetření	VII
Příloha E - Výsledky dotazníkového šetření ZŠ	IX

Příloha A - Náhled euromincí a eurobankovek

Euromince

Zdroj: Vloženo ze zdroje (24)

Eurobankovky 1. série

Zdroj: Vloženo ze zdroje (46)

Eurobankovky 2. série

Zdroj: Vloženo ze zdroje (46)

Dotazníkové šetření: Česká republika a přijetí eura

Dobrý den, jmenuji se Kateřina Machová a jsem studentkou 3. ročníku bakalářského studia, provozně ekonomické fakulty, České zemědělské univerzity v Praze. Ráda bych Vás požádala o vyplnění následujícího dotazníku, který se skládá z několika otázek zaměřených na problematiku přijetí eura v České republice. Tento dotazník je součástí mé bakalářské práce psané na toto téma. Dotazník je jednoduchý a zabere jen pár minut. Předem děkuji za váš čas.

1. Pohlaví

- Žena
- Muž

2. Věk

- 18-21 let
- 22-27 let
- 28-40 let
- 41-60 let
- 61 let a více

3. Místo Vašeho trvalého bydliště?

☐ Praha	☐ Moravskoslezský kraj
☐ Středočeský kraj	☐ Olomoucký kraj
☐ Plzeňský kraj	☐ Pardubický kraj
☐ Jihočeský kraj	☐ Královéhradecký kraj
☐ Vysočina	☐ Liberecký kraj
☐ Jihomoravský kraj	☐ Ústecký kraj
☐ Zlínský kraj	☐ Karlovarský kraj

4. Dosažené vzdělání

- Základní vzdělání
- Student střední školy
- Střední škola s maturitou
- Střední škola s výučním listem
- Vysokoškolské vzdělání

5. Současné zaměstnání

- Nezaměstnaný
- Zaměstnanec
- OSVČ
- Student
- Jiné .....

6. Jste pro přijetí eura v ČR?

- Ano
- Ne

7. Víte, jaký je přibližný kurz eura?

8. Jaké výhody by mohlo přijetí eura přinést české ekonomice?

9. Jaké nevýhody by mohlo přijetí eura přinést české ekonomice?

10. V jakých ohledech by přijetí eura mohlo být prospěšné pro Vás?

11. Myslíte si, že Česká republika splňuje podmínky pro přijetí eura?

- Ano
- Ne
- Nevím

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření ZŠ: Česká republika a přijetí eura

Dobrý den, jmenuji se Kateřina Machová a jsem studentkou 3. ročníku bakalářského studia, provozně ekonomické fakulty, České zemědělské univerzity v Praze. Ráda bych Vás požádala o vyplnění následujícího dotazníku, který se skládá z několika otázek zaměřených na problematiku přijetí eura v České republice. Tento dotazník je součástí mé bakalářské práce psané na toto téma. Dotazník je jednoduchý a zabere jen pár minut. Předem děkuji za váš čas.

1. Pohlaví

- Chlapec
- Dívka

2. Věk

- 11-13 let
- 14-16 let

3. Místo Vašeho trvalého bydliště?

☐ Praha	☐ Moravskoslezský kraj
☐ Středočeský kraj	☐ Olomoucký kraj
☐ Plzeňský kraj	☐ Pardubický kraj
☐ Jihočeský kraj	☐ Královehradecký kraj
☐ Vysočina	☐ Liberecký kraj
☐ Jihomoravský kraj	☐ Ústecký kraj
☐ Zlínský kraj	☐ Karlovarský kraj

4. Jste pro přijetí eura v ČR?

- Ano
- Ne

5. Víte jaký je přibližný kurz eura?

6. Myslíte si, že Česká republika splňuje podmínky pro přijetí eura?

- Ano
- Ne
- Nevím

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Příloha D - Výsledky vlastního dotazníkového šetření

Výsledky dotazníkového šetření	
Počet respondentů: 100	
Počet otázek: 11	
Profil respondenta	Absolutní četnost
1. Pohlaví	
Žena	54
Muž	46
2. Věk	
18–21 let	8
22–27 let	53
28–40 let	18
41–60 let	17
61 let a více	4
3. Místo Vašeho trvalého bydliště?	
Praha	18
Středočeský kraj	69
Plzeňský kraj	3
Jihočeský kraj	1
Vysočina	1
Moravskoslezský kraj	1
Královehradecký kraj	2
Ústecký kraj	4
Karlovarský kraj	1
4. Dosažené vzdělání	
Základní vzdělání	3
Student střední školy	9
Střední škola s maturitou	56
Střední škola s výučním listem	7
Vysokoškolské vzdělání	29
5. Současné zaměstnání	
Nezaměstnaný	3
Zaměstnanec	47
OSVČ	4
Student	41
Jiné (vypište)	5
Mateřská, rodičovská dovolená	2
Důchodce	1
Invalidní důchodce	2

Druhá část	Absolutní četnost
6. Jste pro přijetí eura v České republice?	
Ano	14
Ne	86
7. Víte, jaký je přibližný kurz eura?	
25 CZK/EUR	6
26 CZK/EUR	6
27 CZK/EUR	80
28 CZK/EUR	8
8. Jaké výhody by přijetí eura mohlo přinést ČR?	
Žádné	19
Nevím	11
Snadné porovnání cen	22
Odstranění kurzového rizika	5
Snadnější obchodování s ostatními zeměmi eurozóny	36
Úspora nákladů ČNB	7
9. Jaké nevýhody by přijetí eura mohlo přinést ČR?	
Vysoké náklady na zavedení	4
Vyšší závislost na EU, povinnosti, sankce	8
Zdražení statků a služeb	22
Ztráta samostatné měnové politiky	3
Ekonomické problémy způsobené nestabilitou eura	4
Ztráta české měny, tradice, nezvyk na euro	27
Nemožnost měnových intervencí	4
Nespokojenost občanů	10
Pocit méněcennosti oproti zahraničí	3
Nevím	9
Žádné	6
10. V jakých ohledech by přijetí eura mohlo být prospěšné pro Vás?	
Při cestování do zahraničí není nutné měnit peníze.	45
Nákup na internetu je jednodušší.	13
Snadnější porovnání cen	7
Nevím	17
Žádné	18
11. Myslíte si, že Česká republika splňuje podmínky přijetí eura?	
Ano	30
Ne	55
Nevím	15

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Příloha E - Výsledky dotazníkového šetření ZŠ

Výsledky dotazníkového šetření ZŠ	
Počet respondentů: 100	
Počet otázek: 6	
Profil respondenta	Absolutní četnost
1. Pohlaví	
Dívka	70
Chlapec	30
2. Věk	
11-13 let	32
14-16 let	58
3. Místo Vašeho trvalého bydliště?	
Praha	18
Středočeský kraj	39
Jihočeský kraj	25
Karlovarský kraj	18
Druhá část	Absolutní četnost
6. Jste pro přijetí eura v České republice?	
Ano	19
Ne	81
7. Víte, jaký je přibližný kurz eura?	
25	8
26	22
27	54
28	13
30	3
11. Myslíte si, že Česká republika splňuje podmínky přijetí eura?	
Ano	27
Ne	25
Nevím	48

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření